

ՔՈՉԱՐԵԱՆ ՓՈՒԹԻՆԻ ՅՂԱԾ ՆԱՍՏԱԿՈՎ ՍԸ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ԴԵՄ ԱՇԱԲԵԿՉԱԿԱՆ ԱՐԱՐԵԸ

Հայաստանի նախագահ Ռուսիայի Քոչարեան ուղերձը մը յղած է իր ռուս պաշտօնակիցին՝ Վլադիմիր Փոլոսին, Հոկտեմբեր 23ին Մոսկուայի չեչին Կինեային րուս հաբեկչական գործողութեան առնչութեամբ: Քոչարեան դատապարտած է գործողութիւնը եւ ընդգծած է, որ նման գործողութիւններ ուղղուած են ոչ միայն Ռուսիոյ, այլեւ՝ միջազգային բնութան դէմ: Միջազգային մօտ վախի մթնոլորտի ստեղծման մտադրութեամբ: Նախագահ Քոչարեան յոյս յայտնած է, որ Մոսկուայի թատերասրահներէն մէկուն մէջ պատանդներու արգելափակման գործողութիւնը շուտափոյթ լուծուի մը: Ռուսիոյ մէջ Հայաստանի դեսպանին խորհրդակարար երէկ այցելած է շրջափակած թատրոնի վայրը, մօտէն հետեւելու համար պատանդներու հարցին, որոնց մէջ, ըստ որոշ լրատու աղբիւրներու, կայ նաեւ հայաստանցի հայ մը:

ՌԻՍՈՒՅԻՉՆԵՐՈՒ ԵՒ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՌՈՒԼԸ ԿԱՏԱՐՈՒԵՑԱՒ

Լիբանանի պետական պաշտօնեաները, սեփական եւ պետական վարժարաններու ուսուցիչները եւ Լիբանանեան համալսարանի դասախօսներու լիկան երէկ գործադրեցին գործադուլ մը՝ բողոքելու համար կառավարութեան կողմէ 2003ի պետական պիւտճէի նախագիծին մէջ որդեգրուած ուսուցիչներու յատուկ որոշումին դէմ:

Գործադուլէն ետք տեղի ունեցաւ մամուլի ասուլիս մը, որուն ընթացքին յայտարարուեցաւ. «Լիբանանի մէջ վարժարաններ եւ համալսարաններ գոյուլթիւն պիտի չունենան» եթէ վաւերացուի 2003ի պետական պիւտճէի նախագիծին մէջ որդեգրուած որոշումները»:

Պորտուգալացի նկատել տուաւ, որ կատարուած գործադուլը կը նկատուի զգուշացում մը՝ ուղղուած Լիբանանի քաղաքական իշխանութեան, որպէսզի չշարունակէ անտեսել ուսուցիչներու, պետական պաշտօնեաներու եւ հանգստեան կոչուած պաշտօնեաներու իրաւունքները:

Պորտուգալացի հրապարակեց նաեւ հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ պահանջեց ջնջել նոր տուրքերու դրուութիւնը, որ վնասներ հասցուցած է պաշտօնեաները:

Շար.ը՝ էջ 10

ԱԶԳԱՅԻՆ - ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ՇԱՏ ԿԱՐԾՐ ՈՃՈՎ ԿԸ ՀԱԿԱԶԴԷ ԲԵՐՆԵԹ ՇԱՀՈՒԱՆԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԻՆ ԿՈՉԵՐՈՒՆ

Ազգային-իսլամական հանդիպումը (Համատի հանդիպում) երէկ գումարեց ժողով մը, որուն աւարտին հրապարակուած հաղորդագրութեամբ ան խիստ քննադատութիւններ ուղղեց Բերնէթ Շահուանի հանդիպումի միջոցին յայտարարութեան մէջ առաջարկուած քայլերուն:

«Փլազա» պանդոկին մէջ գումարուած ժողովին հաղորդագրութիւնը կարգաց երեսփոխան Պասէմ Եսմուելթ, որ յայտարարեց, թէ «Համատի հանդիպումը խստիւ դատապարտեց ոմանց դիտաւորութիւնը՝ միջամտելու եւ միջամուխ դարձնելու դպրոցներն ու համալսարանները, կարծէք անոնք չեն բաւարարուած անցեալի եւ ներկայի քանուսով, եւ կ'ուզեն համայնքամուտութիւն սերմանել ապագայի սերունդին մէջ. կ'ուզեն օրական պահ մը յատկացնել նոր սերունդին՝ դասաւանդելու գերիշխանութեան իրենց ըմբռնումը. ո՞ր էին անոնք, երբ Լիբանանի գերիշխանութիւնը բռնաբարուեցաւ իսրայէլեան բռնադրուումին կողմէ, որ մեր հարազատները սպաննեց ու բռնադատեց իրենց հարազատ միւսներէն: Պէտք է յիշուի. ինչո՞ւ օրին չմտածեցին աշակերտներուն դասաւանդելու գերիշխանութեան եւ իսրայէլի հետ թշնամութեան մասին: Թէ ոչ գերիշխանութեան անոնց ըմբռնումը ուղղուած է միայն արաբականութեան դէմ եւ կը չքանայ ոչ արաբական օտար ուժերուն դիմաց: Այս ծիրէն ներս մեծ դեր ունի կրթութեան նախարարութիւնը»:

Շար.ը՝ էջ 10

ՀԸՁՊԱՆՈՒՄԻ ՀԱՇՈՒՈՅՆ ԼՐՏԵՍՈՂ ԻՍՐԱԵԼԻԱՅԻ ԳՆԴԱՊԵՏԻՆ ԹՂԹԱԾՐԱՐԸ ՓՈԽԱՆՅՈՒԱԾ Է ԹԵԼ ԱԻԻԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԻՆ

Իսրայէլեան զինուորական ատեան մը երէկ հաստատեց բարձրաստիճան սպայի մը դաւաճանութիւնը ի նպատակ Հրգալայի եւ թղթածրարը փոխանցեց թէ՛ Աւելի զինուորական կեդրոնական ատեանին:

Իսրայէլի մէջ նախանցեալ օր քողազերծուած էր լրտեսական մակնէն ծանր գործողութիւնը, երբ որոշ փաստեր յստակացուցած էին, որ իսրայէլեան բանակին մէջ ծանալող զնդապետ մը Հրգալայի հաշուոյն լրտեսութիւն կը կատարէ եւ տեղեկութիւններ կը փոխանցէ իսրայէլեան բանակի դիրքերուն եւ Մագաւի Երզրայի մէջ բանակի դասաւորման մասին, փոխարէնը ստանալով թմրեցուցիչ, զէնք եւ դրամ:

Իսրայէլեան մամուլը երէկ արտօնութիւն ստացաւ հրատարակելու լուրը, թէ ձերբակալուած զնդապետը մէկուկէս տարի է Վեր կը գործէ որոշ ցանցի մը հետ: Ան մէկուկէս ամիս է Վեր ձերբակալուած է. ձերբակալուած են նաեւ իր ցանցին 11 անդամները, որոնք եղած են իսրայէլացի նախկին բանակայիններ: Անոնք բոլորն ալ, նաեւ զնդապետը՝ իսրայէլացի պետեւիներ են:

Հրգալայ ցարդ ոչ մէկ մեկնաբանութիւն կատարած է հարցին մասին:

Լրատու կարգ մը գործակալութիւններ նշեցին, որ իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոն եւս մերժած է մեկնաբանութիւն կատարել այս գծով:

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԽՈՐՈՒՐԴԻ 18ՐԴ ԽՈՐՐԴԱԺՈՂՈՎԸ ՍԿՍԱԻ ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՄԷՁ

Նախարար Սամիր ժարը՝ ժողովին ընթացքին

Արաբական երկիրներու արդարադատութեան նախարարներու խորհուրդի 18րդ խորհուրդաժողովը երէկ վարչապետարանին մէջ սկսաւ իր աշխատանքներուն՝ նախագահութեամբ արդարադատութեան նախարար Սամիր ժարը:

Սամիր ժարը ընթացքին քննարկուեցան միջազգային գարգացումները եւ ահաբեկչութեան դէմ պայքարի արաբական նախաձեռնութիւնները:

Նրա զանգուածային մեքանիզմն ու այլ հարցեր:

Սամիր ժարը արաբ արդարադատութեան նախարարներու խորհուրդին նախկին (17րդ) խորհուրդաժողովի նախագահ՝ Իրաքի արդարադատութեան նախարար Մուսա Մուսա, որ յայտնեց, թէ խորհուրդին ուսերուն բնագոյնը պարտականութիւնները վտանգաւոր են յատկապէս շրջափակման նախաձեռնութիւնները:

Սամիր ժարը արաբ ազգային ուղղուած բազմաթիւ սպառնալիքներու լոյսին տակ, երբ Պաղեստինի դէմ կը շարունակուին իսրայէլեան բռնաբարքները եւ առանց միջազգային օրէնքները հաշուի առնելու սպառնալիքներ կ'ուղղուի Իրաքը ուժերու կոծելու:

Ապա խորհուրդաժողովի նախագահութիւնը ստանձնեց Սամիր ժարը, Շար.ը՝ էջ 2

ԸՍՏ ՌՈՒՄԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱԸ ՎԼԱՏԻՍԻՐ ՓՈՒԹԻՆԻ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ԳՐԱԿԻՄԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՁ ԾՐԱ ԳՐՈՒԱԾ Է

Թատրոնին շուրջ՝ ռուսական յատուկ ուժեր

Ռուսիոյ նախագահ Վլադիմիր Փոլոսին երէկ օդին մէջ կրակելու «Չեչենիոյ մէջ կատարուող հարիւրաւոր պատանդներու ապահովութիւնը իր զլխաւոր նպատակն է, յարձակումները համար ամբաստանելով «այդ նոյն ոճրագործները, որոնք մահ եւ քանդում սփռած են» Չեչենիոյ մէջ: Նախագահը նաեւ յայտնած է, որ յարձակումը արտասահմանի մէջ ծրարուած է:

Չեչեն անջատողական զինեալներ սպառնացած են սպաննել կամ պայթեցնել 700 պատանդներ: Եթէ Ռուսիա իր ուժերը չհեռացնէ Չեչենիան, Շուրջ 40 զինեալները, որոնց կարգին դիմակաւոր կիներ, Չորեքշաբթի

գիշեր ներխուժած էին թատերասրահ եւ սկսած՝ օդին մէջ կրակելու «Չեչենիոյ մէջ կատարուող զարգացուցչք» գոռալ:

Պատկերասփռի քաջանք երէկ ցոյց տուած է Վլադիմիր Փոլոսինը: «Փայլաւորները կրակելու են սպաննելու Մոսկուայի թատերասրահին մէջ պատանդ բռնուած «անհատները»:

Փայլաւորներն ուժերուն մէջ չեչեն զինեալ մը յայտնած է, որ ըմբոստները Մոսկուա գաղթած են «պատերազմին վերջ տանելու կամ ի խնդիր Աստուծոյ մեղքները», աւելցնելով, որ ըմբոստները կը

պատկանին Չեչենիոյ մէջ խափանարարութեան եւ հետախուզութեան զինուորական գումարտակին:

Ըստ պատանդներէն մէկուն, որ ըրիջային հեռաձայնով մը կատարուած է լրատու աղբիւրներու հետ, զինեալները թատերասրահին չորս կողմերը, աթոռներուն վրայ գետնուած են եւ նոյնիսկ պատանդներուն կայած են պայթուցիկ նիւթեր:

Պաշտօնատարներու համաձայն՝ պատանդներու շարքին են շուրջ 60 օտարներ, ըստ Աստուրիոյ դեսպանին՝ կան աստղերայինները, աւստրիացիներ, բրիտանացիներ, գերմանացիներ եւ ամերիկացիներ: Չեչեններու կայքը հաղորդած է յարձակումը գործած զինեալներուն

ԻԼՅԱՍ ԱԼԻԵԻ ԼԵՈՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱԴԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ ԿԸ ՓՆՏՈՒ... ՌԻԱՇԻՆԿԱԾՆԻ ՄԷՁ

Արաբական նախագահ Վալիդ Իբն Էլ Հաւաճի մէջ հանդիպումներ ունեցած է ամերիկացի քարձաստիճան պաշտօնատարներու հետ: Ան տեսակցած է Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարի տեղակալ Ռիչարդ Արմիթեյճի եւ Միացեալ Նահանգներու նախագահի ազգային անվտանգութեան հարցերու խորհրդակարար Քոնտրիպա Ռայսի օգնական Սթիվըն Հելլիի հետ: Արաբական կառավարութեան լրատուամիջոցներու համաձայն՝ Հելլիի հետ Իլիւմ Ալիեի հանդիպումին հիմնական նիւթերը եղած են Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը, Կասպիցի իրաւական կարգավիճակը եւ շրջանային անվտանգութեան խնդիրներ: Իլիւմ Ալիե նաեւ ճաշի հիւրը եղած է Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախկին նախարար Մատրիէն Օլպրայթի, պաշտպանութեան նախկին նախարար Ռիչիլըմ Քոնէրի եւ քարձաստիճանի այլ պաշտօնատարներու, որոնց յիշեցուցած է «Արաբական տարածքի 20 առ հարիւրի բնագրաման» եւ «մէկ միլիոն զաղթականներու» հարցը:

Իլիւմ Ալիե, որ Արաբական քարիւղի պետական ընկերութեան նախագահի առաջին տեղակալն է, Ուաշինգթոնի մէջ հանդիպում ունեցած է նաեւ Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Տիք Չեյնիի հետ: Հանդիպումին ետք Ալիե յայտարարած է, թէ Արաբական կը դիմէ Միացեալ Նահանգներուն, պահանջելով՝ աշխուժացնել Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման միջնորդող ԵԱՀԿ Մինսքի խմբակի գործունէութիւնը: «Արաբական Մինսքի խմբակին կ'ակնկալէ նոր, արդար առաջարկներ, որոնք կրնան դրական դեր ունենալ տագնապի լուծման մէջ», ըսած է Ալիե:

Իլիւմ Ալիե ամերիկացի պաշտօնատարներուն ներկայացուցած է Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման գործընթացը:

Արձակուած պատանդ կիցը՝ իբրեւ «պատգամաբեր»

հրամանատարին՝ Մովսար Պարաբեկ մէկ հաղորդագրութիւնը, ըստ որուն՝ թատերասրահին մէջ կան աւելի քան 1000 անձեր: «Ոչ ոք ոչլ պիտի գայ հոսկէ եւ անոնք մեզի հետ պիտի մեռնին» եթէ չեչենի վրայ յարձակելու փորձ կատարուի», ըսած է Պարաբեկ:

ՊԱՅՏՈՒՄՆԵՐ, ԴԻԱԿ ՍԸ

Երէկ յետմիջօրէին երեք ուժեղ պայթուումներ լսուած են թատերասրահին կողմը: Մինչ այդ, յորդանանցի 2 թիշիկներ (ինչպէս պահանջուած է գինեալներուն կողմէ, երիտասարդ կնոջ մը դիակը դուրս բերած են օրահանգին: Ան փամփոռուած ըլլաւ սպաննուած է, ըստ պաշտօնատարի մը, երբ փորձած է Չորեքշաբթի գիշեր խոյս տալ:

Ըմբոստները թատերասրահը գրաւելէ կարճ

Շար.ը՝ էջ 10

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆԸ ԱՅՅԵԼԵՑ ՊՈՒՐԸ ՀԱՄՈՒՏԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԻՆ

Հինգշաբթի, 24 Հոկտեմբեր 2002, կեսօրէ առաջ ժամը 11:00ին, Լիբանանի Հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, ընկերակցութեամբ Քաղաքական ժողովի ատենապետ արն. Վահագն Դաիթեանի, պաշտօնական այցելութիւն մը տուաւ Պուրճ Համուտի քաղաքապետին՝ արն. Անդրանիկ Մարտիանի: Հանդիպումին ներկայ էին քաղաքապետական խորհուրդի անդամներ:

Առաջնորդ սրբապանը շնորհակալութիւն յայտնեց արն. քաղաքապետին՝ հայաիտո Պուրճ Համուտէն ներս Քաղաքապետարանի կատարած աշխատանքներուն եւ շրջանը պարգայնող ծրագիրներուն համար, որոնց կարգին՝ իրենց բաժինը կը ստանան հայկական հաստատութիւններ, ինչպէս նաեւ գնահատանքով խօսեցաւ քաղաքապետարանի ոստիկանութեան եւ անձնակազմերուն կարգապահ եւ օրինակելի ըլլալուն մասին:

Առաջնորդ սրբապան հօր խօսքերուն, արն. քաղաքապետը պատասխանեց ըսելով, որ այդ բոլորը կ'ընեն, մեկնելով շրջանին պարգայնման համար ծառայելու պատասխանատուութենէն:

Հանդիպումին ընթացքին գլխաւորաբար խօսակցութեան առարկայ դարձան Պուրճ Համուտի բարգաւաճման ծրագիրները եւ այդ բոլորին մէջ հայ համայնքին բերելիք նպաստը:

ՔԱՐԻՍ ԲԱԳՐԱՏՈՒՄ ԱՅՅԵԼԵՑ ՆԱԽԱԳԱՐ ԱՍԱՏԻ

Սուրբիոյ նախագահ Պաշար Ասատ երէկ ընդունեց այցելութիւնը Փաղանգաւոր կուսակցութեան ղեկավար Քարիմ Բագրատունիին:

Երկարատեւ հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան շրջանային իրավիճակն ու Լիբանանը եւ Սուրիան յուզող հարցեր: Բագրատունիի նաեւ ներկայացուց արարական աշխարհի քրիստոնեաներու խորհրդաժողով մը գումարելու կուսակցութեան ծրագիրը, գոր ողջունեց նախագահ Ասատ:

ԱԿՆԱՐԿԵԼՈՎ ԶԵՐՆԵԹ ԾԱՆՈՒԱՆԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԻՆ

ՊԵՏՔ Է ԴԻՄԱԴՐԵԼ ՍԻՈՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԿԻՐ ԽՄԲԱԿՆԵՐՈՒՆ

— ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ ՊԱՍՍ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Պասս կուսակցութիւնը երէկ հաղորդագրութեամբ մը ըսաւ, որ Քրիստոսեան հանդիպումը որոշ ախորժակներու եւ տրամադրութիւններու խմբաւորում մըն է եւ համոզիչ բացատրութիւն չի կրնար տալ՝ արդարացնելու լիբանանցիները իրարու դէմ զրգուելու եւ պառակտելու դաւին համար ազգային դատարարութեան եւ պատմութեան դիմելու իր որոշումը:

Ան հաւատարմ, որ «հանդիպումը» կը ծառայէ Սիւրիան Արեւելքի դէմ նիւթուած Միացեալ Նահանգներու դաւին:

Պասս զգուշացուց երկրի բաժանման հակամէտ հոսանքի աճէն եւ կող ուղղեց փողոց իջնելու՝ դէմ դնելու համար սիոնականներու համակիր այս խմբակներուն:

«ԷՄ. Թ. Վ. Ի.»-Ի ԴԱՏԱԿԱՆ ՀԱՐՅԸ ՊԵՏՔ ՉԷ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՈՒՆԱՒՈՐՈՒՄ ՍՏԱՆԱՅ

Կ'ԸՍԵ ԵՐԵՍՓՈՒՆԸ ԻՍԱԼ ԽՈՒՐԻ

Քրիստոնեայ երեսփոխաններու խորհրդակցական հանդիպումի նախագահ երեսփոխան Քապալան Իսա Խուրի երէկ ձայնասփռուած հարցալրոյցի մը մէջ ըսաւ, որ ինք անձնապէս կ'ընդունի դատական իշխանութեան ամէն որոշում, որովհետեւ ան քաղաքական հարցերուն բեմ պետք չէ դառնայ, հետեւաբար «Է.Մ. Թ. Վ. Ի.»-ի դատական հարցը պետք չէ քաղաքական գունատրուում ստանայ եւ մասնաւոր պետք չէ շահագործուի երկրին նախագահին դէմ անվայել խօսքեր ուղղելու:

Ան կոչ ուղղեց, որ երիտասարդները չշահագործուին քաղաքական նպատակներու համար:

Իսա Խուրի ըսաւ, որ ինք պօրապիղ կը կանգնի խաղաղ եւ քաղաքակիրթ ցոյցերով կեցուածք եւ կարծիք յայտնելու իրաւունքին, բայց դէմ է խռովարարութեանց եւ ապահովական խախտումներուն:

25 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ - 31 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2002

ԵՐԿԻՐ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ «ԵՐԿԻՐ» ԾԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ

Էջ 3.- «Երկիր»-ի քաղաքական բաժինով կը կարդանք «Ծահարկումների Կանգոյց» յօդուածը, որ կ'անդրադառնայ «27 Հոկտեմբեր»-ի ոճրային արարքի երրորդ տարեդարձին, յայտնելով, որ այս գործը վերածուած է Հայաստանի ներքին քաղաքական կեանքին վրայ ազդելու միջոցի, որմէ օգտուելու միտումը յառաջիկային սրելու միտում ունի:

Էջ 4.- «Գովազդային Հոլովակներ Ազգային Ժողովում» յօդուածին մէջ կը մատնանշուին Հայաստանի Ազգային Ժողովի պատգամաւորներուն աշխատանքային թերութիւնները:

Էջ 7.- «Փոքր պիզնեսի մեծ խնդիրները» յօդուածին հեղինակը կ'անդրադառնայ այս մարզի կարելորութեան եւ կը տեղեկացնէ, թէ յաջորդ տարուան Հայաստանի պետական պիւտճէին մէջ պիտի բազմապատկուին փոքր եւ միջին պիզնէրները տրամադրուող օժանդակութեան գումարները:

Էջ 9.- «Լրտեսական գործը՝ դատարանում» յօդուածը կ'անդրադառնայ 24 Հոկտեմբերին հայրենիքի դաւաճանութեամբ մեքսիկոյնուած Սուրատ Բոջուլեանի դատավարութեան:

Էջ 11.- «Երկիր»-ի մշակոյթի բաժինով տրուած «Վերջապէս կայ մշակոյթի մայր օրէնքը» յօդուածով կ'անդրադառնայ 22 Հոկտեմբերին Հայաստանի Ազգային Ժողովի կողմէ «Մշակութային օրէնսդրութեան հիմնուցման» մասին» օրէնքի ընդունման:

Էջ 12.- Հայաստանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան ճոն Օրտուէյի նախաձեռնութեան Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ «Սփիւռք-դեսպան» կլոր սեղանը, որուն կը մասնակցէին ամերիկահայ կարելոր կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ: Այս միջինն նուիրուած է «Ամերիկահայութիւնը համակարգում է Հայաստանի օժանդակութիւնը» խորագիրը կրող յօդուածը:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԲ

ՄԵԼԳՈՆ ԷՊԻԳՐԱԹԵՆՆ

ԲԱՌԵՐՈՒ ԿԱՆԱՐԳԱՆՔԸ

Կրնաք ստանալ Համագայինի գրախանութեան, գրատունների ԵՄԵԿԱՅԻՆԵ ԵՒ ՈՍԿԵՂԱՐԵՆ

السفير
الشمس
الذيار
المستقبل
الاتحاد

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

Տեղական մամուլը իր երէկուան թիւին առաջին էջով գլխաւորաբար անդրադարձած է Մոսկուայի մէկ թատերասրահին մէջ հարիւրամը մարդոց պատանդ բռնուելուն, Իսրայէլի մէջ լրտեսական բաւական մեծ գործողութեան քղապետման, Իրաքի հարցին, Ուաշինկթընի արձակուրդներին դրած պայմաններուն եւ «Է.Մ. Թ. Վ. Ի.»-ի ու Քրիստոսեան հանդիպումին իրադարձութիւններուն:

«Նահար» գրած է, «Մոսկուայի եւս ահաբեկչութեան թիրախ դարձաւ. 50 չեչն կին-եայներ թատերասրահի մը մէջ պատանդ բռնեցին շուրջ հազար հոգի եւ պահանջեցին, որ Ռուսիա դադարեցնէ 2Էչեւիոյ պատերապմը»:

«Մաֆի»-ի համաձայն, 2Էչեւիոյ պատերապմը կը փոխադրուի Մոսկուայի թատերասրահները. ան ձեռնարկուած գործողութիւն կատարողներ պատանդ կը բռնեն հազար անձեր: Իսրայէլի մէջ լրտեսական ցանցի մը բացայտման մասին «Մուսթաքապա» գրած է, թէ Իսրայէլի պատմութեան մէջ ամէնէն վտանգաւոր լրտեսական պարագան յայտնուած է. սպայ մը ամբաստանուած է Հրկայիայի հաշտոյն աշխատելու յանցանքով:

Ըստ «Նահար»-ի, Իսրայէլի պատմութեան մէջ լրտեսական ամէնէն մեծ գործողութիւնը քղապետութեան բարձրաստիճան սպայ մը եւ տասը բանակայիններ ամբաստանուեցան Հրկայիայի գաղտնի տեղեկութիւններ փոխանցելու յանցանքով:

«Մաֆի»-ի համաձայն, Հրկայիայի իրականացուցած մեծագոյն թափանցումներէն մէկը իսրայէլեան պիւտլորական կառոյցին մէջ՝ սպայ լրտես մը:

«Լիուա» գրած է, թէ այս քղապետութեան մեծ ահապետութեան ստեղծեց իսրայէլեան շարքերուն մէջ:

Միացեալ Նահանգներու կողմէ Իրաքի դէմ կազմակերպուող պիւտլորական հարուածին մասին «Մաֆի» գրած է, թէ Պուշերկի պիւտլորական ամէնէն մեծ պիւտլոր կը կապէ Իրաքի, իսկ Ապահովութեան խորհուրդին մէջ ամերիկեան խաղը իր աւարտին կը հասնի:

«Լիուա»-ի համաձայն, Սէուտական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարար Սէուտ Ֆայսալ լաւատեսութիւն յայտնեց, որ կարելի պիտի ըլլայ Իրաքի դէմ պատերապմէն խուսափիլ. նախարարը ըսաւ նաեւ, որ իսրայէլեան բռնարարներուն մասին Միացեալ Նահանգներու կողմէ արձակուրդներու մասին «Անուար» գրած է, թէ ան վտանգ կը սպառնայ մանուկներուն եւ կը պահանջէ 10 միլիոն տոլար:

«Մաֆի»-ի համաձայն, ան ըսած է, թէ իր նպատակները պարզ քոնուութենէն շատ աւելի անդին են: Ըստ «Պայրաք»-ի, Ուաշինկթընի մէջ սարսափ մթնոլորտը նոր պարգայնու կրեց, երբ անձանօք արձակուրդէն սպառնաց թիրախ դարձնել մանուկները արտայայտեցաւ ոստիկանութեան առաջնորդը: արձակուրդէն սպառնաց թիրախ դարձնել մանուկները արտայայտեցաւ ոստիկանութեան առաջնորդը: արձակուրդէն սպառնաց թիրախ դարձնել մանուկները արտայայտեցաւ ոստիկանութեան առաջնորդը:

«Անուար» գրած է, թէ Ապահովութեան խորհուրդը իր քննարկումներուն պիտի սկսի, իսկ Ուաշինկթըն կը ծրագրէ քուէարկութեան անցնիլ. Պաղտատ ըսած է, թէ ամերիկեան ծրագիրը միայն պատերապմի սկսիլն է: Այս առնչութեամբ թերթը նաեւ նշած է, թէ Դամասկոնի համաձայն՝ Ուաշինկթընի հիմնական նպատակն է արաբական քարիւղի վրայ տիրապետութիւն հաստատել:

Ըստ թերթին՝ Քաթարի մէջ գործող ամերիկացի բարձրաստիճան սպայ մը կ'ըսէ, որ Իրաքի դէմ հարուած մը պատրաստելու համար նուազագոյնը երկու ամսուան ժամանակ անհրաժեշտ է:

Ըստ «Պայրաք»-ի Ուաշինկթըն ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդին որոշ ժամանակ տուաւ Իրաքի մասին բանաձեռի իր առաջարկը վաւերացնելու համար:

«Լիուա» գրած է, «Ուաշինկթըն անհամբեր է Իրաքի առնչութեամբ նոր որոշման մը գծով. ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդի 15 անդամները որոշակի ինքն մը պիտի գումարեն, իսկ քուէարկութեան անցնելու պարագան չի նախատեսուիլ յառաջիկայ Երկուշաբթիէն առաջ:

«Տիար»-ի համաձայն, Սատտամ հաստատած է, թէ պիտի պայքարի իր նպատակներուն եւ սկսելու քննարկներուն համար: Ուաշինկթընի մէջ սարսափ տարածած արձակուրդներուն մասին «Անուար» գրած է, թէ ան վտանգ կը սպառնայ մանուկներուն եւ կը պահանջէ 10 միլիոն տոլար:

«Մաֆի»-ի համաձայն, ան ըսած է, թէ իր նպատակները պարզ քոնուութենէն շատ աւելի անդին են: Ըստ «Պայրաք»-ի, Ուաշինկթընի մէջ սարսափ տարածած արձակուրդներուն մասին «Անուար» գրած է, թէ ան վտանգ կը սպառնայ մանուկներուն եւ կը պահանջէ 10 միլիոն տոլար:

իր նպատակները պարզ քոնուութենէն շատ աւելի անդին են: Ըստ «Պայրաք»-ի, Ուաշինկթընի մէջ սարսափ մթնոլորտը նոր պարգայնու կրեց, երբ անձանօք արձակուրդէն սպառնաց թիրախ դարձնել մանուկները արտայայտեցաւ ոստիկանութեան առաջնորդը: արձակուրդէն սպառնաց թիրախ դարձնել մանուկները արտայայտեցաւ ոստիկանութեան առաջնորդը:

Տեղական լուրերու կարգին «Նահար» գրած է, թէ Քրիստոսեան հանդիպումին դէմ արշաւը կը սաստկանայ եւ այսօր կրնայ վաճառուիլ ծրագրուած ցոյցին ձեւապատկերը:

«Տիար»-ի համաձայն, քաղաքական բեմին վրայ հակադրութիւնները կը սրին. Քրիստոսեան հաստատ կը մնայ ցոյցի իր կողմին վրայ. կրթական մարզը այսօր ամբողջական գործադուլի մէջ է:

«Տիար»-ի համաձայն, քաղաքական բեմին վրայ հակադրութիւնները կը սրին. Քրիստոսեան հաստատ կը մնայ ցոյցի իր կողմին վրայ. կրթական մարզը այսօր ամբողջական գործադուլի մէջ է:

«Պայրաք»-ի համաձայն, քաղաքական բեմին վրայ հակադրութիւնները կը սրին. Քրիստոսեան հաստատ կը մնայ ցոյցի իր կողմին վրայ. կրթական մարզը այսօր ամբողջական գործադուլի մէջ է:

«Պայրաք»-ի համաձայն, քաղաքական բեմին վրայ հակադրութիւնները կը սրին. Քրիստոսեան հաստատ կը մնայ ցոյցի իր կողմին վրայ. կրթական մարզը այսօր ամբողջական գործադուլի մէջ է:

Հ.Յ.Դ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

ՄՐՅԱՆԱԿԱՐԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

(ՊՐԸՎԵԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆՆՈՒԹԵԱՆՑ, ԲԱՐՉՐԱԳՈՅՆ ՆԻՃ ԱՊԱՇՏՈՒՄ ՀԱՅ ԱՇԿԱԿՆԵՐՈՒՆ)

Տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 25 Հոկտեմբեր 2002, երեկոյան ժամը 8:00ին, Ամբիլիասի «Աղբայեան - Հ.Մ.Ը.Ս.» մարզադահլուրային համալիրի, «Սերժ Թովմասեան» սրահին մէջ:

ՀՐԱԻՐ

IGOL MOTOR OIL FUEL CARD

ՄՕՏ ՕՐԵՆ FUEL CARD

ԱՇԿԱԿՆԵՐՏԱԿԱՆ ՖՈՒՆՏ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ՅԻՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՁ»

(Ֆրանսերէն լեզուով)

Սփիւռքահայ գրող ու գրականագէտ Գրիգոր Պրլտեանի նախաձեռնութեան եւ ժրջան աշխատանքին արդիւնքն է վերջերս Փարիզի մէջ լոյս տեսած Ֆրանսերէնով պատկանաւորի հատորը: «Յիսուն տարի հայ գրականութիւնը Ֆրանսայի մէջ» (Սենթրալ ան տը լիթերատիւր արմիճիէն Են Գրանս): Հրատարակուած է պետական հովանաւորութիւն վայելող գիտահետազոտական ազգային կեդրոնի տպարանին մէջ (C.N.R.S.):

Գեղարտիպ, նկարագրող հատոր կը բաղկանայ 480 էջերէ, բաժնուած՝ հինգ գլխաւոր մասերու: Ա. մաս՝ «Կարգաւորման տարիներ» (1922 - 1928), Բ. մաս՝ «Ստեղծագործական պայթում» (1929 - 1934), Գ. մաս՝ «Դէպի ցրտում» (1935 - 1940), Դ. մաս՝ «Տեղատուութիւն» (1940 - 1951), Ե. մաս՝ «Վերակում» (1952 - 1972):

Յիշելի հինգ մասերը ունին առանձին ենթաբաժանումներ՝ վերլուծումներով, գրականութեան պատմութիւն, աքսորի գրականութիւն, ազդեցութիւններ արեւմտեան ու մասնաւորաբար ֆրանսական գրականութեան, արուեստի մթնոլորտէն եւ այլն: Հայկական Յեղասպանութեանէն ետք արմատախիլ եղած հայ գրողին տուգանանքներն ու ստեղծագործութիւններն նոր երեւոյթները կը բացայայտուին ամենայն ըմբռնութեամբ, մանրակրկիտ քննարկումով:

Գրիգոր Պրլտեանի հիմնական մտահոգութիւնը եղած է կորուստէ փրկել տաժանագին պայմաններու մէջ գրականութիւն ստեղծած սերունդ մը, որ ապրած է Ֆրանսայի մէջ, մասնաւորաբար՝ Փարիզ եւ Մարսէլ: Ան ջանագործ է յայտնի արեւմտեան աշխարհին ու այս պարագային՝ Ֆրանսայի, թէ՛ «Հայր միայն գորգավաճառ կամ նպարավաճառ չէ եղած»:

Հատորի առաջին էջին Գ. Պրլտեան շնորհակալութիւն կը յայտնէ տարիներու աշխատակից ենթադրող իր այս դործին օգտակար եղած անձերուն, շատատաղ թիւններուն, որոնք իրենց արխիւները, փաստաթուղթերը, նկարները յանձնած են իրեն՝ իրրեւ աղբիւր եւ փաստագրական վկայութիւններ:

Փարիզահայ մամուլին դերին անդրադարձած է առանձին բաժնով ու նկարներով: Գրողներ համախմբուած են այս օրաթերթերուն, շաբաթաթերթերուն եւ պարբերաթերթերուն շուրջ: «Յառաջ», «Մենք», «Ջուրպրոն», «Յուր», «Անախտ», «Անդատան» եւ այլ թերթեր, որոնք շնչաւորած են ֆրանսահայ գրական - մշակութային կեանքը:

Կարելի է կոթողական հատոր մը նկատել այս աշխատասիրութիւնը, որ 25 տարիներ խլած է հեղինակէն: Թերթատելով գայն՝ կը հաստատենք ու կը հաստատենք:

մոգուհիք, որ եթէ արտասահմանի մէջ ապրող սփիւռքահայ մեր գրողները, մտաւորականները, արուեստագէտները իրենց որդեգրած երկրին լեզուով հատորներ հրատարակէին ծանօթացնելու համար հայ ժողովուրդը եւ անոր մշակութային կեանքը, անցեալն ու ներկան, արուեստի գանազան բնագաւառներուն մէջ անոր ունեցած յաջողութիւնները եւ բերած նպաստը քաղաքակրթութեան եւ մշակոյթին, գերազանցօրէն գնահատելի ներդրում մը պիտի ըլլար հայ օտարին ծանօթացնելու ոլորտին մէջ: Բայց քիչեր նման աշխատանքի նուիրուած են: Այդ քիչերէն մէկն է Պէյրութ ծնած, Համագայի Նշան Փալանճեան ծեծարանէն շրջանաւարտ եւ ապա իր բարձրագոյն ուսումը Ֆրանսայի համալսարաններուն մէջ ստացած դոկտ. փրոֆ. Գրիգոր Պրլտեան, որ «Յիսուն տարի հայ գրականութիւնը Ֆրանսայի մէջ» իր այս հատորով երախտաշատ ներդրում մը կը կատարէ հայ - ֆրանսական գրականութեան անդատանին մէջ:

Շարլ Ազնաւուր հայ երգիչին ու բանաստեղծին տաղանդը արտայայտեց ֆրանսերէն երգելով՝ տիրապետելով ֆրանսական երգչախորհրդին: Հանրի վերնէջօր իր «Մայրիկ» վէպով եւ նոյնանունով փապակէնով ծանօթացուց, վկայեց Հայկական Յեղասպանութիւնը, հայ ազգին արժանիքները, մարդկայնական ըրտնիքն ու անազնութիւնները: Գրիգոր Պրլտեան իր կարգին ֆրանսացիներուն լեզուով վկայագրեց, թէ հայր արմատներ, մշակութային խորք ու գեղեցիկին պաշտամունքը ունեցող ազգի մը գաւազն է, որուն պարտադրուած է որդեգրել նոր հայրենիքներ, եւ որոնց մշակոյթին, գեղարուեստին ու քաղաքակրթութեան փարսած է յարգանքով՝ առանց մոռնալու իր սեփականը, հարազատ ակունքները:

Հատորին գեղարտիպ, նկարագրող կողքին վրայ կը տեսնենք 12 գրողներու, բանաստեղծներու եւ գրական քննադատներու դիմանկարները: Շաւարշ Միսաքեան, Շաւարշ Նարդունի, Նիկողոս Սարաֆեան, Շահան Շահուն, Վազգէն Շուշանեան, Նշան Պեշիկ-Մալիան, Թէոդիլ, Ջապէլ Եսայեան, Պերճունի Բարսեղեան, Լուիզա Ասլանեան (Լաս), Միսաք Մանուչեան, Մելիքոն Բեպագեան:

Երեսուն գրագէտներու եւ բանաստեղծներու ստեղծագործական կեանքին մասին վերլուծական էջեր գրած է ան՝ առանց մոռնալու քանի մը խմբական յիշատակի լուսանկարներ, թերթերու կողքի նկարներ եւ այլն:

Հատորին վերջին մասով (էջ 437 - 445) կը կարգանք կենսագրական ծանօթութիւններ զլխաւոր գրողներու մասին: Ահարոն, Ալեքսանեան Աւետիս, Պարսամեան Մկրտիչ, Պեշիկ-Մալիան Նշան, Շահուն Շահան, Շուշանեան Վազգէն, Տարեան Երզամ, Ճիգմէճեան Գրիգոր, Կաքաւեան Վահրամ, Կոստանդեան Յարութ, Գեղարքունի Գէորգ, Լաս (Ասլանեան Լուիզա), Մելիքեան Ղեւոնդ, Միքայէլեան Փայլակ, Նարդունի Շաւարշ, Օհան Կարօ, Փոլաթեան Կարօ, Սանասար Փայլակ, Սարաֆեան Նիկողոս, Սեմա, Զօպանեան Արշակ, Թէքէեան Վահան, Թօփալեան Բիւզանդ, Որբունի Ջարեհ, Եսայեան Ջապէլ, Ջարեան Կոստան, Ջարոյեան Պետրոս, Ջարդարեան Հրաչ, Ջարդարեան Ռաֆայէլ:

Հատորը կը փակուի մատենագիտական ընդարձակ տեղեկութիւններով, հայերէնի տառադարձութեան բաժնով եւ յատուկ բառերու բառարանով:

Ընթերցողի քաղած գոհունակութեամբ կ'արձանագրենք. ահագեմական մակարդակով յամառ ջանքի մը պտուղն է այս հատորը, վկայարանը անդրընկելի կամքի, արտացոլումը սիրտի՝ առ մարտնչի գրականութիւն ու գրական աւանդին, նաեւ հաւատք ինքնութեան պնդականութեան, որ հեռուներէն կու գայ ու կը հանդիպէ հոգիին՝ հարազատ ու հաւատարմոր: Բացայայտում մըն է սա մեծ մշակոյթի տէր քաղաքակրթ Արեւմուտքին, ուր Փարիզը կը փայլի իր «անմար լոյսերով»:

Արդարեւ, պետականութեան յանդիմութիւն եւ իրաւունք խտացնող գործ մըն է ստեղծուածը, ինքն իր մէջ բազմապատկուած ուժի մը գուժարը: Վերջապէս, այս «յուշարձանը» կոթողած գրագէտը կու գայ բարձրաձայն յայտարարելու, թէ հայրենի հողէն զրկուած գրողը, արուեստագէտը հացէն առաջ վեր գաւեց իր մեքենայական լեզուն օտար հողի վրայ: Իր արմատներէն խլուած ու Ֆրանսա պատասան գտած հայ գրողը զրականութիւնը վերածեց հողի, հայրենիքի՝ ու այս յուզող նուիրումին, գոհողութեան պէտք է զիտակցի մեր հայրենիք՝ լուսատու պատուհան մը սփիւռքահայ մշակոյթին դիմաց:

Ինքնավստահութեան եւ սեփական արժէքին գիտակցութեան պայցոյցը կը ներշնչէ մեզի՝ «Յիսուն տարի հայ գրականութիւնը Ֆրանսայի մէջ» հատորը, նաեւ արդարեւեան դափնեպսակի, գործարժեք պահելու պատգամին ոճը ունի: Պեղում մը՝ դէպի խորքը հայր ողբին, երեւոյթ մը՝ սփիւռքահայ գրական անդատանին մէջ:

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՅՈՂՆԵՐԸ ԿԸ ԳՐԵՆ

ԽԱՌՆ ԱՄՈՒՄՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՐՅ ԵՒ ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ ՑԱԿԵՐ

Վերջերս, «Ազգակ» ընթերցողներ թերթի խմբագրութեան գրաւոր կ'ուղարկեն իրենց մտահոգութիւններն ու կարծիքները լիբանանահայ կեանքը յուզող ընկերային եւ ազգային հարցերու շուրջ: Բնականաբար, «Ազգակ» ընթերցողներուն ինքնարուստ արտայայտութիւնները արդիւնքն են այն խոր հակասութիւններուն, որոնց մէջ կ'ապրի եւ կը տուայտի սփիւռքեան մեր այսօրուան իրականութիւնը:

Այսպէս, «Ազգակ» խմբագրութիւնը անցնող շաբաթներուն ընթացքին ստացած էր երկու գրութիւն, որոնցմէ մէկը՝ Յակոբ Գալայճեանի ստորագրութեամբ կը կրէր «Գաղթաշխարհի ազգային մտահոգութիւններ» խառն մտուածութիւնները՝ խորագիրը, իսկ երկրորդը՝ որուն հեղինակն էր Յովհաննէս Այնթապեան, կը խօսէր ընդհանուր լիբանանահայ գաղութի հարցերուն մասին՝ ներշնչուելով Այնթապի Աղբալեան - Հ.Մ.Լ.Մ. մարգամշակութային համալիրի բացման արարողութեան:

Յակոբ Գալայճեան, որ պատմական Հայաստանի Տիգրանակերտ քաղաքէն գաղթած եւ գաղթականութեան լեղի բաժակը ցմրուր ըմպած հայրողի մըն է, իր փոխանցած մտահոգութիւններուն վերջաւորութեան գետեղած յետ գրութեան մէջ կը նշէ, թէ խառն մտուածութիւններուն մասին գրած իր այս միտքերը ինք գրի առած է իր օրատարին մէջ, տակաւին «Ազգակ» օրաթերթի Ուրբաթ, 14 Փետրուար 1997ի թիւին մէջ լոյս տեսած «Բազմաձայն գրոյց խառն մտուածութիւններու շուրջ» թղթակցութեան շատ առաջ:

Յակոբ Գալայճեանի օրատարէն քաղաքած այս էջերը իրենց պարզունակութեան մէջ կը մատնեն խոր ցաւ ու կակիծ: Ան նախ եւ առաջ, խօսելի ետք երկար փամբակէ ի վերջ ոչ հայ շրջանակներու կողմէ լիբանանահայ հասարակութիւնը փակ շրջանակ նկատելու երեւոյթին մասին, խոր ցաւով կ'ընդգծէ, որ ընկերային բազմաթիւ երեւոյթները ջոյց կու տան, որ եթէ իրապէս փակ շրջանակի գաղութ մը ըլլանք կամ հակառակը, վերջ ի վերջոյ այս գաղութը ինք է վնասողը եւ արդիւնքը ի վնաս լիբանանահայութեան պիտի ըլլայ:

Յակոբ Գալայճեան իր մտքերը արտայայտելու ընթացքին կը նշէ, որ այս մտահոգութիւնը միայն լիբանանահայութեան չի վերաբերիր: «Ամբողջ գաղթականութիւնը նոյն կացութեան մէջ է», կը նշէ ան եւ օրինակներ կը բերէ խառն մտուածութիւններ կնքած հայ երիտասարդներու կենցաղին եւ վարք ու բարքին մասին:

Ան խոր կակիծով կը շարունակէ յայտնել, որ խառն մտուածութիւնները արգելք կը հանդիսանան ազգային ինքնութեան պահպանման ճամբուն: Յ. Գալայճեան իր գրութեան աւարտին խառն մտուածութիւններու մտահոգիչ թափը կասեցնելու առաջադրանքով կ'առաջարկէ «ամուսնական գրասենեակ»ներ ստեղծել:

Յովհաննէս Այնթապեան այն հայրողներէն մէկն է, որ հպարտութեամբ կը դիմաւորէ վերջերս Այնթապի Աղբալեան - Հ.Մ.Լ.Մ. մարգամշակութային համալիրի բացման իրողութիւնը: Ան այս առիթով «Ազգակ» խմբագրութեան ուղղուած իր գրութեան մէջ կը նշէ, թէ Աղբալեան - Հ.Մ.Լ.Մ. մարգամշակութային համալիրին բացումը եկաւ իրեւ պատասխան ըլլող անոնց, որոնք կ'անտեսեն լիբանանահայութեան արդար իրաւունքները:

Ապա ան կ'անդրադառնայ Լիբանանի մէջ լիբանանահայութեան գանազան մարգերուն մէջ ցուցարբեած դրական դերակատարութեան: «Եկանք իրրեւ գաղթական, շինեցինք եւ շինցուցինք, կեցանք Լիբանանի կողքին՝ Լիբանանի համար եւ ստատեցինք ընկերային, տնտեսական, շինարարական, մշակութային եւ մարզական կեանքին», կը գրէ Յ. Այնթապեան:

Այս ծիրին մէջ Յ. Այնթապեան կը նշէ նաեւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի արձանագրած պատմական յաջողութիւնները Լիբանանի մարզական կեանքի պատմութեան մէջ: Ան կը յիշէ այն օրը, երբ Հ.Մ.Լ.Մ. իրրեւ արաբական աշխարհէն եկած միակ ֆուտբոլիստները կը մասնակցէր թեհրանի մէջ կայացած Ասիոյ ֆուտբոլի ախոյեանութեան մրցումներուն, եւ երբ կարգը կը հասնէ հրէական խումբին հետ խաղալու, Հ.Մ.Լ.Մ. տէր կանգնելով արաբական արդար գտանի կը մերժէր հրէական խումբին հետ խաղալ:

Այս բոլորէն ետք, ընթերցողը կը հարցադրէ «Ինչու՞ մեր համայնքային իրաւունքները կ'անտեսուին, ինչու՞ թակ-Փի համաձայնագիրը չի կործարուիր, ինչու՞ զարգացած երիտասարդութեան առջեւ չեն բացուիր պետական ասպարէզներուն դռները»:

Յ. Այնթապեան իր իրրեւ սրտցաւ մարդու մտորումները կ'աւարտէ յիշեցնելով, որ լիբանանահայերը նոյնքան լիբանանցի են, ինչպէս ռեճ ուրիշ քաղաքացի, որ կ'ապրի լիբանանեան հողերուն վրայ:

ԺԱԲ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԶԱՏ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԵԼՈՒ ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆԸ

Վերջին քանի մը ամիսներուն Միացեալ Նահանգներու տարածքին աւելի եւս շեշտուած են յատկապէս երկու հարցերու շուրջ արտայայտութիւնները կ'ունենան: Դժմ սահմանափակումները կասկածի տակ առնելով այլ երկիրներու մէջ ազատ արտայայտութիւնը իրաւունքը ապահովելու նպատակով Ուաշինկթընի տարածաշխատանքներուն անկեղծութիւնը:

Հարցերէն երկրորդը իրաքի դժմ գինտորական գործողութեան մը դիմելու նախագահ Ճորճ Պուշի մարմալն է, եւ այն քննադատողները կ'ամբաստանուին ամերիկացիներուն ապահովութիւնը անտեսելու կամ նոյնիսկ հակադրական գործողութեան մը դիմելու յանցանքներով: Այս հարցով նախագահ Պուշի նոյնիսկ յայտարարած էր, թէ Գոնկրէ-րեւ «հակասեմական» որակուելի, հակառակ այն իրողութեան, որ քննադատութեանց եւ դատաւարտումի արտայայտութեան մեծ մասին մէջ հակասեմականութեան ստանալով անոնցմէ: Դեռ մէկ նշոյլ կարելի է տեսնել:

Կացութիւնը հասած է հոն, ուր նոյնիսկ Իսրայէլի մէջ աւելի դիւրին է իսրայէլեան քաղաքականութիւնը քննադատել, քան Ուաշինկթընի մէջ, իսկ կարգ մը քննադատ-

կաններ երբեմն նոյնիսկ իսրայէլի ծայրայեղ աջակողմեան վարչապետ Արիէլ Շարոնի կառավարութեան աւելի ծայրայեղ արտայայտութիւնները կ'ունենան:

Հարցերէն երկրորդը իրաքի դժմ գինտորական գործողութեան մը դիմելու նախագահ Ճորճ Պուշի մարմալն է, եւ այն քննադատողները կ'ամբաստանուին ամերիկացիներուն ապահովութիւնը անտեսելու կամ նոյնիսկ հակադրական գործողութեան մը դիմելու յանցանքներով: Այս հարցով նախագահ Պուշի նոյնիսկ յայտարարած էր, թէ Գոնկրէ-րեւ «հակասեմական» որակուելի, հակառակ այն իրողութեան, որ քննադատութեանց եւ դատաւարտումի արտայայտութեան մեծ մասին մէջ հակասեմականութեան ստանալով անոնցմէ: Դեռ մէկ նշոյլ կարելի է տեսնել:

Կացութիւնը հասած է հոն, ուր նոյնիսկ Իսրայէլի մէջ աւելի դիւրին է իսրայէլեան քաղաքականութիւնը քննադատել, քան Ուաշինկթընի մէջ, իսկ կարգ մը քննադատ-

ԳԵՐՈՎ ՄԱՆՈՅԵԱՆ

www.lemagan.com

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՄԷՁ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ Բոլոր աճուրդ, որոնք կը փափաքին «Ազգակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանումը հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, Մինչեւ ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄԱՐ 5:00:

ԱՅՅԻԼ ԻՐԱՐՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄՆՏՈՒԿԸ, ԿԱՆԵՍԱՐԳԻԼԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿՈՒՐԾՔԻ ՔԱՂՅԿԵՂԸ, ST. MARC ԱԵՏԱԾԱՆԱԶՄԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՀԵՏ ԳՈՐԾԱԿՅԱԲԱՐ ՆՈՅՏԱԲԵՐ ԱՄՈՒՄԸ ԸՆԹԱՅԻՆ Կ'ԸՆԾԱՅԷ ՅԱՏՈՒԿ ԱՌԹ՝ MAMMOGRAPHIE + ECHO 50,000 L.Ո. ՓՈՆԱՄԸ 150,000 L.Ո. ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՏԵՂԻ ԿՈՒՆԵՆԱՆ ԱՅՅԻԼԻ ԳՐԱՍԵՆԱԿՐՆ ՄԷՁ, ԱՄԵՆ ՕՐ ԱՌԱՓՏԵԱՆ ԺԱՄԱՐ 8:30ԵՆ 4:30:

ՍԱՆՄԱՆՓԱԿ ԹԻՒՄ ԿՏՐՈՒՆԵՐ ԼՄ ԿԵԴՐՈՒՄ ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՅՅ ԱՌԻԹՈՎ ԻՐԱՐՕՂԱԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ՊԵՏԻ ՕԺՏՈՒԹՅՈՒՆ MEDNET+ INFO-SANTE ԲԺԵԿԱԿՈՍԵՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՆԱԿԱՆ ՀԵՌԱԶԱՅՆԱՅԻՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՎ ՏԱՐՈՒՄԸ ԳԱՐՏՈՎ: ԱՅՅԻԼ ԱՅՏԻ ԸՆԴ. Բ. ՅԱՐԿ ՀԵՌ. 242556/7

7րդ Արուեստ

ՀՈՒՎՈՒՏԵԱՆ ՆՈՐ ԺՊՈՒԷՆՆԵՐԸ ԿՈՒ ՏԱՆ ԻՐԵՐՈՒ ԱՆՓՈՓՈՒՄ ՄՆԱԼՈՒ ԹԱՔՈՒՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

Իրրեւ մեկնակէտ նկատի ունենալով շուրջ կէս դար առաջ Հիթլերի վերելքն ու անկումը ժապաւեններու ընդմէջէն դիտող գերմանացի քննադատ Սիկֆրիտ Քրաստըրի այն տեսակէտը, թէ մեծ ժողովրդականութիւն վայելող ժապաւենները ամէնէն ճշմարիտ պատուհաններն են, որոնց մէջէն կարելի է դիտել տուեալ ժողովուրդին հոգին, շարժապատկերի նուիրուած «Փրեմիեր» շաբաթաթերթը ընդարձակ յօդուածով մը կ'անդադրաւնայ վերջին ամիսներուն հրապարակուող ժապաւեններուն արտաքինապէս պարզ ու սովորական նիւթերուն եւ պատմաններուն ետին

թաքնուած «ծածուկ» իմաստներուն: Ըստ քննադատին, ժապաւենները կը բացայայտեն հաւաքական մտայնութեան մը խոր ծալքերը: Ամերիկեան շարժապատկերի աշխարհին այս դիտանկիւնէն մօտենալով՝ «Փրեմիեր» ամսաթերթը այս ամբան նոր ժապաւեններուն ջանքախիչ մեծամասնութիւնը, միակ բացառութեամբ «Օսթին Փաուերզ» ին կոլտեմպըր» ժապաւենին, կը նկատէ այս տեսակէտը փաստող գործեր:

Յօդուածը կը բացատրէ, թէ սկսելու համար, այս ժապաւենները կուտան այն պատգամը, թէ հազուադէպօրէն եւ դժուարութեամբ կարելի է դէպքերուն ընթացքը կեանքին: «Մամ օլ փոխել»: Առաջին ժապաւենը, որ այս միտքը կը թելադրէ, երեւութապէս քաղաքական կամ գիւնւորական նիւթերուն հետ ոչ մէկ աղբիւր ունենալով «Փէյնթ Բուլ» է, ուր իր եւ իր գաւազին կեանքը ազատելու ձիւտի Ֆոսթըրի երկու ժամ տեւած փորձերուն արդիւնքը կ'ըլլայ այն, որ պահուած զանձին տիրանալու ձգտող գողը, դարձեալ կը մնայ աղքատ, իսկ իր ամուսինն ու հորմէն լքուած ընտանիքը եւս կը մնայ առանց անոր գուրգուրանքին: Միւս կողմէ, իր ընտանիքը լքելով այս ժապաւենին

նին դէպքերուն ըստ պատճառ հանդիսացող հերոսը ամէն ինչի աւարտէն ետք անայլայլ կը վերադառնայ իր նախկին կեանքին: «Մամ օլ փոխել» ժապաւենը, ուր կորիզային ուժերի մը պայթումը եւս չի յաջողիր դէպքերուն տալ անկունադարձային ընհետ ոչ մէկ աղբիւր ունենալով «Փէյնթ Բուլ» է, ուր իր եւ իր գաւազին կեանքը ազատելու ձիւտի Ֆոսթըրի երկու ժամ տեւած փորձերուն արդիւնքը կ'ըլլայ այն, որ պահուած զանձին տիրանալու ձգտող գողը, դարձեալ կը մնայ աղքատ, իսկ իր ամուսինն ու հորմէն լքուած ընտանիքը եւս կը մնայ առանց անոր գուրգուրանքին: Միւս կողմէ, իր ընտանիքը լքելով այս ժապաւենին

նին դէպքերուն ըստ պատճառ հանդիսացող հերոսը ամէն ինչի աւարտէն ետք անայլայլ կը վերադառնայ իր նախկին կեանքին: «Մամ օլ փոխել» ժապաւենը, ուր կորիզային ուժերի մը պայթումը եւս չի յաջողիր դէպքերուն տալ անկունադարձային ընհետ ոչ մէկ աղբիւր ունենալով «Փէյնթ Բուլ» է, ուր իր եւ իր գաւազին կեանքը ազատելու ձիւտի Ֆոսթըրի երկու ժամ տեւած փորձերուն արդիւնքը կ'ըլլայ այն, որ պահուած զանձին տիրանալու ձգտող գողը, դարձեալ կը մնայ աղքատ, իսկ իր ամուսինն ու հորմէն լքուած ընտանիքը եւս կը մնայ առանց անոր գուրգուրանքին: Միւս կողմէ, իր ընտանիքը լքելով այս ժապաւենին

Շաբթուան Ժապաւենը

ՊԱՂ ՊԱՏԵՐԱԶՄԵԱՆ ԱՂԷՏ ՄԸ ՄՈՌԱՅՈՒԹԵՆԷ ՓՐԿՈՂ ԺՊՈՒԷՆ ՄԸ

Պաղ պատերազմի ամէնէն տաք օրերուն Խորհրդային Քէյ. -19 սուգանաւին տագնապը, որ սակայն մինչեւ վարչակարգի փլուզումը կը մնայ պետական գաղտնիք: Այս սուգանաւին պատմութիւնը ժապաւենի վերածող գործ մըն է: «Քէյ.-19», ուր գլխաւոր հերոսի դերով հանդէս կու գայ մեծաքիւղ Ֆրէյզը ժապաւեններու մէջ ամերիկացի հետմետրոլիտէր ատանճան շերտի Գորտ: Սակայն այս անգամ այն տարբերութեամբ, որ անոր տիպարը ամերիկացի փոխարէն ուս մըն է եւ ուս գիւնուորականի այնպիսի տիպար մը, որ պաղ պատերազմեան այլ ժապաւեններու մէջ անպայման որ հանդէս պիտի գար դրական փոխարէն իբրեւ ժխտական տիպար մը:

Ժապաւենին նկարը ներշնչող իրական դէպքը կը պատահի 1961ին, երբ Խորհրդային Միութեան դեկտեմբերի կ'որոշեն կորիզային սուգանաւետ ամերիկեան սպանաւոր Քլայվ Բարթոլոմէոսին: Անոր ընդհանուր կազմակերպչական փառքը կը մնայ անփոփոխ: Եւ այս՝ ժխտական իմաստով՝ կացութիւնը խանդարեալ է եւ կարելի չէ գայն մարտի մէջ պատու մը ներկայացնող «Ուինտ-սալթերթը» պատերազմական տրամալին մէջ եւս կ'արտայայտուի կացութեան անփոփոխ մնալու պատգամը: Ժապաւենին հերոսներէն մէկը ուղղակիօրէն կ'ըսէ. «Յիսուսն տարի ետք կ'ընենք ճափոնցիներու հետ նստած սաքի (ճափոնական օղի) խմել եւ ուրիշ մէկը փնտռել կուտելու համար»:

Ամբան ճնշել միտնուորտին մէջ հրապարակուած այս եւ այլ ժապաւեններուն տակ պահուած հիմնական պատգամը այն է, թէ կեանքի եւ անոր կացութիւններուն ընթացքը կը մնայ անփոփոխ: Եւ այս՝ ժխտական իմաստով՝ կացութիւնը խանդարեալ է եւ կարելի չէ գայն մարտի մէջ պատու մը ներկայացնող «Ուինտ-սալթերթը»:

Պաղ պատերազմի ամէնէն տաք օրերուն Խորհրդային Քէյ. -19 սուգանաւին տագնապը, որ սակայն մինչեւ վարչակարգի փլուզումը կը մնայ պետական գաղտնիք: Այս սուգանաւին պատմութիւնը ժապաւենի վերածող գործ մըն է: «Քէյ.-19», ուր գլխաւոր հերոսի դերով հանդէս կու գայ մեծաքիւղ Ֆրէյզը ժապաւեններու մէջ ամերիկացի հետմետրոլիտէր ատանճան շերտի Գորտ: Սակայն այս անգամ այն տարբերութեամբ, որ անոր տիպարը ամերիկացի փոխարէն ուս մըն է եւ ուս գիւնուորականի այնպիսի տիպար մը, որ պաղ պատերազմեան այլ ժապաւեններու մէջ անպայման որ հանդէս պիտի գար դրական փոխարէն իբրեւ ժխտական տիպար մը:

Ժապաւենին նկարը ներշնչող իրական դէպքը կը պատահի 1961ին, երբ Խորհրդային Միութեան դեկտեմբերի կ'որոշեն կորիզային սուգանաւետ ամերիկեան սպանաւոր Քլայվ Բարթոլոմէոսին: Անոր ընդհանուր կազմակերպչական փառքը կը մնայ անփոփոխ: Եւ այս՝ ժխտական իմաստով՝ կացութիւնը խանդարեալ է եւ կարելի չէ գայն մարտի մէջ պատու մը ներկայացնող «Ուինտ-սալթերթը»:

Պաղ պատերազմի ամէնէն տաք օրերուն Խորհրդային Քէյ. -19 սուգանաւին տագնապը, որ սակայն մինչեւ վարչակարգի փլուզումը կը մնայ պետական գաղտնիք: Այս սուգանաւին պատմութիւնը ժապաւենի վերածող գործ մըն է: «Քէյ.-19», ուր գլխաւոր հերոսի դերով հանդէս կու գայ մեծաքիւղ Ֆրէյզը ժապաւեններու մէջ ամերիկացի հետմետրոլիտէր ատանճան շերտի Գորտ: Սակայն այս անգամ այն տարբերութեամբ, որ անոր տիպարը ամերիկացի փոխարէն ուս մըն է եւ ուս գիւնուորականի այնպիսի տիպար մը, որ պաղ պատերազմեան այլ ժապաւեններու մէջ անպայման որ հանդէս պիտի գար դրական փոխարէն իբրեւ ժխտական տիպար մը:

Իր ամբողջութեան մէջ «Քէյ.-19» կարելի է գնահատել իբրեւ տանամանակներ շարունակ բնագրօսիկ կերպով մոտացուած մատնուած հետմետրոլիտէր յիշատակը յարգող ժապաւեն մը:

ՆՈՐ ԺՊՈՒԷՆՆԵՐ

«Տը թըբսիտո»
Բեմադրիչ՝ Բեռն Տոնովըն
Արեւելեան մարտարուեստի ժապաւեններուն կուռքը դարձած ձէքի Ձէն այս անգամ իր մեծամիւս համակիրներուն կը ներկայանայ իբրեւ պաշտօնական սեւազգեստ լրտես մը՝ առանց անշուշտ մոռնալու մարտարուեստի իր կարողութիւնները: Կատակերգական էքշըն «Տը թըբսիտո»-ի մէջ ճիւղի թոնկ (ձէքի Ձէն) ինքնաշարժի վարորդն է միլիտանտէրի մը, որ միաժամանակ ամերիկեան պետութեան գաղտնի գործակալ է: Օր մը ձիւտ կը փորձէ միլիտանտիքը պաշտօնական սեւ զգեստը եւ անոր հետ մուտք կը գործէ լրտեսական աշխարհ: Ձենիֆըր Լայն Հիլը խոստանաւ ձիւտի օգնական, սակայն նոյնքան անփորձ լրտեսի մը դերը:

Հիբանանեան սրահներուն մէջ նաեւ կարելի է դիտել երեք այլ ժապաւեններ, որոնք իրրեւ հասարակ յայտարար ունին իրենց հին արտադրութիւններ ըլլալը: Անոնք են՝ մանուկներու յատուկ Ֆրանսական «Ասթերիք» է լա սիւփրիզ տը Սեզար» ժապաւենը (բեմադրիչ՝ Կասթրան Ե. Փօլ Պրիզիէր, 1985ի արտադրութիւն), «Իկնիլըն» (բեմադրիչ՝ Իվ Սիմոն, 2001ի արտադրութիւն) եւ «Տը լեճընտ աֆ Պէկըր Վէնս» (բեմադրիչ՝ Ռոպըրթ Ռէտֆորտ, 2000ի արտադրութիւն): Մինչ առաջին ժապաւենը կը ներկայացնէ Ասթերիքի եւ Օպելիքի մէկ այլ արկածախնդրութիւնը, երկրորդը կը փափաքին մարդ ուղարկել լուսին՝ այս անգամ լուծելու համար գաւազնութիւններու շարք մը: Իսկ «Տը լեճընտ աֆ Պէկըր Վէնս» կը ներկայացնէ Ա. Աշխարհամարտէն ետք գիւնեմուր դարձած կուրֆի ախոյեան մը (Մէթ Տէյմըն), որ ամէն զնով դարձեալ պէտք է դաշտ վերադառնայ: Անոր օգնութեան կը հասնի Պէկըր Վէնս (Ուիլ Սմիթ):

«ԱԶԳԱԿ»-ի
ՀԵՒԱԶԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ
«ԱԶԳԱԿ»-ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել
հետեւին թիւերուն. - 258526, 260115 եւ 241274:

Հարաստեղծական Բարբոթորու
Նոյն Հարաստեղծող
Հարպոյեան Կերոն - Պ. Համուս
Հեռ.՝ 01-253008

ՄԵՐ ԿԱՐԾԻՔԸ

- «ԷԷ3 - 19» (Եսփաս, Ամփիր / Տիւն, Սոտեք, Սքալլէ 2001, Լաւ Սալիմաս, Կալաքսի)
- «ՏԸ ԹԸՍԻՍՕ» (Փլանք / Ապրաժ, Չուք, Թրիփոլի, Բոնքորտ, Ֆրիուէ, Սքարկէյթ)
- «ԱՍԹԵՐԻՔԵ Ե ԼԱ ՍԻՐՓՐԻՔՈՅ ՏԸ ՍԵՂԱՐ» (Փլանք / Ապրաժ, Բոնքորտ, Բաւիլիք)
- «ԻԿՆԻԼՆ» (Փլանք / Ապրաժ, Բոնքորտ, Ֆրիուէ, Չուք)
- «ՏԸ ԼԵՃՆՍ ԱՅ ՊԵԿԵՐ ՎԵՆՍ» (Փլանք / Ամասատ, Փլաքա)
- «ԱՍՅԱՅ» (Եսփաս, Ամփիր/Տիւն, Սեք Էլի, Սոտեք, Սքալլէ 2001, Լաւ Սալիմաս, Կալաքսի)
- «ՈՒՏ ՏՐԵՎԵՆ» (Փլանք/Ապրաժ, Բոնքորտ, Չուք, Ֆրիուէ, Սքարկէյթ)
- «ԷՍՕ» (Ամփիր/Սոտեք)
- «ԷԵՍ ԷԵՍ ԷԵՍ» (Եսփաս, Ամփիր/Տիւն, Սոտեք, Սեք Էլի, Սքալլէ 2001, Լաւ Սալիմաս, Կալաքսի, Սքարկէյթ)
- «ՄԻԹ ՊԱՅ ՏԸ ՍԻ» (Փլանք/Ապրաժ, Թրիփոլի Բոնքորտ, Ֆրիուէ, Ամասատ)
- «ՏՐԵԿԵՆՖԼԱՅ» (Ամփիր / Սքալլէ 2001)
- «ՃՈՒ ԶԻԻ» (Փլանք /

●●●●● Գերազանց ●●●Չատ լաւ ●●Լաւ ●●Սիջակ ●Չեք յանձնարարէր □Չեք դիտած

ՅԱՐԺՊԱՍԿԱՅԵՐԻ ՍՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԷՆԻԱԶԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ
Հսփաս. - 09/212516 - Սոտեք. - 01/616707 - Տիւն. - 01/792123 - Սիֆի. - 01/328806 - Բոնքորտ. - 01/738439 - Ամասատ. - 09/226010 - Ֆրիուէ. - 01/485590 - Ապրաժ. - 01/292192 - Բաւիլիք. - 09/912503 - Չուք. - 09/221363 - Սքարկէյթ. - 08/813901 - Սեք Էլի. - 04/443992:

VALSE
International Cosmetics

Armen Hanoutian and Co.
DORA - Magie Al-Hajj Str. - Tel: 01-265449
Fax: 01-324617 - P.O.Box: 90-150 Beirut-Lebanon

Միսրուսուսուսուսի Նոսթրոմ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԳՈՅՈՒԹԵԱՆ ՀՆԱԳՈՅՆ ՓԱՊՍ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՍԻ ՍԵՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԸՆՈՒԹԻՒՆ ՍԸ ԿՐՆԱՅ ԿԱՊ ՈՒՆԵՆԱԼ ՅԻՍՈՒՍԻ ՐԵՏ: «ՏԸ ՆԻԻ ԵՈՐԵ ԹԱՅԱԶ» ԵՒ «ԷՍՈՇԻԵՅԹԸՑ ՓՐԵՍ» ԿԸ ԳՐԵՆ.

Քարի վրայ փորագրուած ժողովուրդի մը, որ յայտնաբերուած է Երուսաղէմի մօտակայ շրջանէ մը եւ արձանագրուած է 2000 տարի առաջ գործածուած լեզուով եւ տառերով, կը յիշատակէ «Յակոբ, Յովսէփի զաւակ, Յիսուսի եղբայր» անունները:

Ուսումնասիրողներու համար կատարած լինի չէ Յիսուսի գոյութիւնը: Սակայն ինչ որ գիտենք անոր մասին, գրեթէ ամբողջութեամբ կու գայ Նոր Կտակարանէն:

Ասիկա թերեւս ցարկ յայտնաբերուած ամէնէն հին իրն է, որ կ'առնչուի Յիսուսի գոյութեան, ինչպէս կ'եզրակացնէ Ֆրանսացի ուսումնասիրող մը՝ վերլուծելէ ետք արձանագրութիւնը: Անոր կարծիքը լոյս տեսած է «Պիպլիքը Արքիոլոցիքը Ռիվիոլ» ամսաթերթին մէջ:

Եթէ արձանագրութիւնը իրական է եւ իրօք կ'ակնարկէ Նազովրեցի Յիսուսին, ապա անիկա Աստուածաշունչէն դուրս Յիսուսի վերաբերող ամէնէն հին վկայութիւնը պիտի ըլլայ:

Շարժաթերթը, որ լուրը հրատարակած է անցեալ Կիրակի, գայն կը ծանուցէ իբրեւ «Հնագիտական առաջին յայտնաբերումը, որ կը հաստատէ Աստուածաշունչին մէջ յիշատակուած Յիսուսի գոյութիւնը»:

Այլ ուսումնասիրողներ աւելի զգուշաւոր հակազդեցութիւն կը ցուցաբերեն՝ յայտնաբերումը նկատելով կարեւոր եւ մտածելու մղող բան մը, սակայն կ'աւելցնեն, թէ հաւանաբար անկարելի պիտի ըլլայ յստակ կապ մը գտնել արձանագրութեան եւ քրիստոնէութեան հիմնադրութեան մէջ կեդրոնական դեր ունեցած անձերուն միջեւ:

Անոնք կ'ըսեն, թէ գեղծարարութեան հաւանականութիւնը բացառուած չէ, թէ եւ արձանագրութեան գեղագիր տառերը եւ քարին փորագրուած մակերեսին վրայ կատարուած մանրադրուակով քննութիւնները նուազագոյնի իջեցուցած են կապաձոնները: «Իսրայէլի Երկրաբանական Ուսումնասիրութեան Կեդրոնին կողմէ կատարուած քննութիւն մը արդի ներկերով գործածուած իրական, փորագրութեան նոր գործիքներու հետքերու կամ գեղծարարութեան ոչ մէկ ապացոյց գտած է»:

Աստուածաշունչի մասնագէտներ հարցազրույցներու ընթացքին կ'ըսեն, թէ Յիսուսի հետ կապի մը առկայութիւնը ապացուցող պարագայական փաստը կրնայ զօրաւոր ըլլայ, սակայն, այնուամենայնիւ կը մնայ պարագայական:

Թէ եւ Յակոբ, Յովսէփ եւ Յիսուս անունները սովորական էին տուեալ ժամանակին եւ վայրին մէջ, սակայն բազմաթիւ ուսումնասիրողներ կը նշեն, թէ քիչ մը արտասովոր պիտի ըլլար անոնց միատեղ յիշատակութիւնը, արեւնակցական նոյն կապով, ինչպէս յիշատակուած է արձանագրութեան մէջ: Արամեթիմով «Եա'աբով պար Եոսէֆ ախուի տի Եաշուա» բառերը փորագրուած են 51 սմ. երկարութեամբ կրաքարէ դազաղի մը վրայ, որ ենթադրաբար ժամանակին կը պարունակէր ոսկորներ Յակոբ անունով մարդու մը, որ մահացած էր առաջին դարուն:

Նոր Կտակարանին մէջ բազմիցս յիշուած է, թէ Յիսուս ունէր Յակոբ անունով եղբայր մը, որ իր խաչելութենէն ետք Երուսաղէմի նորակազմ քրիստոնեայ համայնքին առաջնորդը դարձաւ: Այս Յակոբը առաջին առաքեալներէն էր, որուն երեւցած է Յիսուս, ինչպէս կ'ըսէ Կտակարանը: Առաջին դարու Հրեայ պատմագիր Եոսեփոս գրած է, թէ Յակոբ քարկոծուելով սպաննուած է իբրեւ հերետիկոս, Յ.Ք. 63ի շուրջ:

Դազաղիին վրայ նշուած Յակոբը կրնայ տուեալ ժամանակներուն ապրած բազմաթիւ Յակոբներէն մէկը ըլլալ: Սակայն արձանագրութեան մնացեալ բաժինը յատկանշականօրէն կը սահմանափակէ կարելիութիւնները:

Այսպէս, սովորութեան համաձայն, յիշատակուած է Յակոբին Յօրը անունը, այս պարագային՝ Յովսէփ, սակայն հազուադէպօրէն մեռեալի մը եղբորը անունը կը յիշատակուէր արձանագրութեան մը մէջ, բացի թէ եղբայրը ականաւոր դէմք մըն էր: Թերեւս Յակոբը առաքեալ ուզած էր վերջին անգամ ըլլալով յայտարարել իր արեւնակցական կապը Յիսուսի հետ:

Փարիզի Սորպոն համալսարանէն ուսումնասիրող մը՝ Անտրէ Լըմէր, որ Աստուածաշունչի ժամանակաշրջանի արձանագրութիւններու յարգուած մասնագէտ մըն է, անհաւանական կը նկատէ նման բովանդակութեան մը մէջ այս երեք անուններուն միատեղ յիշատակումին գուցադիպուելը: Հաւանաբար առաջին դարու Երուսաղէմի տարածքին երկու սերունդի պատկանող հաւաքականութիւններու մէջ հազիւ 20 հոգի կը կոչուէին «Յակոբ, Յովսէփի զաւակ, Յիսուսի եղբայր», եւ անոնցմէ քիչերը պիտի թաղուէին արձանագրութիւն մը կրող դազաղի մը մէջ: Այլ հաշարակումներ նուազ հաւանականութիւններ կ'ընձեռեն:

Շատ հաւանական է, որ ասիկա Նոր Կտակարանին մէջ յիշատակուած Յակոբին դազաղի ըլլայ, - կը գրէ Լըմէր «Պիպլիքը Արքիոլոցիքը Ռիվիոլ» թերթին մէջ: Եթէ այդպէս է, նաեւ կը նշանակէ, թէ Նազովրեցի Յիսուսին առաջին գրաւոր յիշատակումն է Յ.Ք. 63 թուականին:

Սակայն իր յօդուածին մէջ Լըմէր նաեւ

կ'ընդունի, թէ «դազաղին արձանագրութեան մէջ ոչինչ կը հաստատէ ինքնութիւնը» քրիստոնէական աւանդութեան մէջ ծանօթ Յակոբին:

Այս լուրին հրատարակումէն առաջ «Պիպլիքը Արքիոլոցի Ռիվիոլ» թերթը տեղեկացուցած էր, թէ Յիսուսի անունին ամէնէն հին գրաւոր յիշատակումը արձանագրուած է պապիրոսի վրայ, որ Յովհաննու Աւետարանին մէջ մասնակէն է, գրուած՝ յունարէնով, Յ.Ք. 125ին: Նոր Կտակարանի ամէնէն հին պատահականորէն, որոնք գոյատեւած են մինչեւ այսօր, գրուած են Յիսուսի ժամանակներէն աւելի քան 300 տարի ետք: Առաջին Աւետարանը՝ Մարկոսի Աւետարանը գրուած է Յ.Ք. շուրջ 70ին:

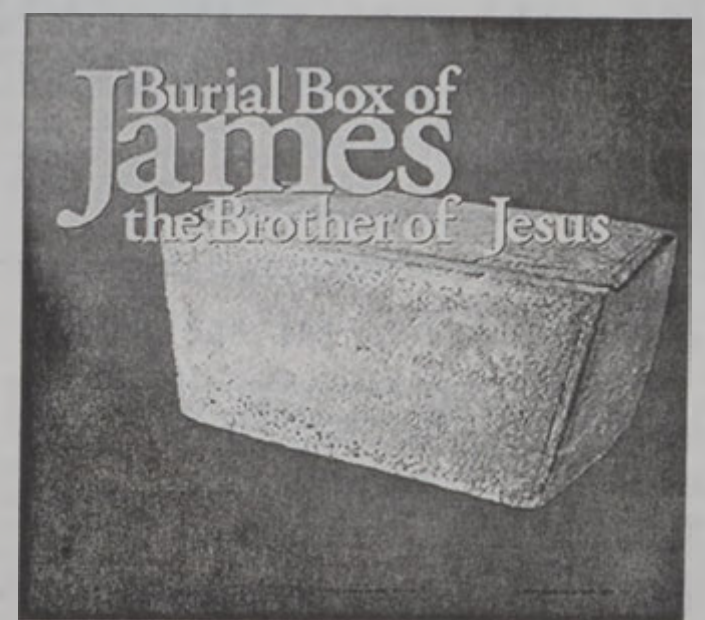
Սակաւաթիւ այլ հնութիւններ կը յիշատակեն Նոր Կտակարանի դէմքերու անունները: 1990ին յայտնաբերուեցաւ Յիսուսը հռոմէացիներուն յանձնած քրմապետին՝ Քիսպասի քարէ դազաղի: Աւելի կանոնի հնագէտներ յուշակոթողի մը վրայ յայտնաբերած էին արձանագրութիւն մը, որ կը կրէր Պոնտոս Պիղատոս անունը:

Աստուածաշունչի այլ մասնագէտներուն ման, Նոթրը Տամի համայնարանէն Ճէյմս Վանտերքամ դրուատիքով արտայայտուած է Լըմէրի մասին՝ իբրեւ տապանաքարերու եւ հնագրեան արձանագրութիւններու հեղինակաւոր մասնագէտ, որուն ուսումնասիրութիւնները խորաթափանց են եւ արժեւորումները՝ կշռադատուած:

«Այնքան ատեն որ ուսումնասիրութիւնը կատարուած է Անտրէ Լըմէրի կողմէ, գայն շատ լուրջ կը նկատեմ, - կ'ըսէ Վանտերքամ: Եթէ արձանագրութիւնը իրական է, եւ կը թուի, թէ այդպէս է, անիկա պիտի օգնէ Աստուածաշունչէն դուրս փաստելու Յիսուսի գոյութիւնը»:

Ուաշինկթընի Կաթոլիկ համալսարանին մէջ Նոր Կտակարանի գիտութիւններու դասախօս Ժոզէֆ Ֆիցմայրը յատկանշական կը նկատէ յայտնաբերումը, թէ անիկա իրօք կ'ակնարկէ Նազովրեցի Յիսուսին:

«Արձանագրութիւնը Աստուածաշունչէն դուրս փաստ մը պիտի ըլլայ Յիսուսի գոյութեան, եւ սակաւաթիւ են նման փաստերը,-

կ'ըսէ Ֆիցմայրը, որ սակայն լուրջ կասկածներ ունի, թէ արձանագրութեան մէջ յիշուած երրորդ անունը իրօք կ'ակնարկէ Նազովրեցի Յիսուսին: Թերեւս այդպէս է, բայց կը տատամսի ըսելու, թէ հաւանական է: Չեմ գիտեր, թէ մարգրիկ ինչպէս աւելին կրնան ըսել»:

Ուսումնասիրողներ խնդրալարոյց կը նկատեն նաեւ քարէ դազաղին յայտնաբերումին պայմանները: Անիկա ձեւով մը ինչպէս է աւագակներու ձեւը, որոնք գայն վաճառած են հնագիտական շուկայի մը մէջ: «Պիպլիքը Արքիոլոցի Ռիվիոլ» խմբագիր Հերշըլ Շանքս կ'ըսէ, թէ դազաղը այժմ կը պատկանի Երուսաղէմի մէջ հաւաքածոյ պահող անձի մը, որ կը նախընտրէ անյայտ մնալ:

Քարէ դազաղին սեփականատէրը երբեք չէ անդրադարձած անոր կարեւորութեան, մինչեւ որ Լըմէր գայն ուսումնասիրած է անցեալ արնամի:

Լըմէր «Էստրիքս փրես» թղթակիցին ըսած է, թէ դազաղին սեփականատէրը կը նախընտրէ անյայտ մնալ՝ խուսափելու համար լրագրողներու եւ կրօնաւորներու ժամանակ խոյղ հարցումներէն: Ան նաեւ կ'ուզէ խուսափիլ դազաղին ապահովագրութեան եւ անոր ապահովութեան անհրաժեշտ ծախսերէն, նաեւ նպատակ չունի գայն հրատարակուելու ցուցադրելու:

Եւ որովհետեւ դազաղը չէ յայտնաբերուած հսկողութեան տակ կատարուող պեղումներու

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԼԵՋՈՒՆ՝ ՆԱՄԱՅԱՆՅԻ ՎՐԱՅ

«ՆՈՒՆԱՅԹԸՑ ՓՐԵՍ ԻՆՁՐՆԵՃԸՆԸ» ԼՐԱՏՈՒԿԱՆ ՑԱՆՅԻՆ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿԻՑԸ ԿԸ ՆԿԱՐԱԳՐԵ ԿՏԱՆԳՈՒՄԸ ԼԵՋՈՒՆ ՍԸ՝ ԱՐԱՄԵՐԵՆԻ ԱՅԾՍՈՒ ՊԱՏԿԵՐԸ ԵՒ ԱՆՈՐ ՊԱՇՊԱՆՈՒՄԻՆ ԵՆԱՍՅՈՂ ԿՏԱՅԱՆՅԻ ԿԱՅԵ ՍԸ

Եթէ կ'ուզէք գիտնալ, թէ Քրիստոս մօտաւորապէս ինչպէս կը խօսէր, կրնաք այցելել համացանցի www.semarch-uni-de կայքը:

Անիկա ձեզ պիտի առաջնորդէ Գերմանիոյ Հայտնաբերութիւն համալսարանին սեմաքան լեզուներու արխիւները, աշխարհի միակ վայրը, ուր հաւաքուած են արամեթիմի 25էն 30 բարբառներ, ոճմանք տակաւին գործածական, ուրիշներ՝ անհետացած:

Մէկ տարի առաջ կազմուած արխիւը հաստատուած է գլխաւորաբար արամեթիմի խօսողներու համար, որպէսզի անոնք գիտնան, թէ իրենց նախահայրերը ինչպէս կը խօսէին, կ'ըսէ արխիւին հիմնադիրը՝ Վերնըր Աւնոյտ, որ դասախօս է Հայտնաբերութիւն համալսարանին Սեմաքան Գիտութիւններու Հիմնարկին մէջ: Սակայն ան նաեւ կը նշէ, թէ արամեթիմի խօսողները ցարդ այնքան ալ մեծ հետաքրքրութիւն չեն ցուցաբերած:

Անոնք, որոնք կ'այցելեն կայքը, գլխաւորաբար եւրոպացի, ամերիկացի եւ ճափոնցի են: Աւնոյտի համաձայն, Միջին Արեւելքէն հետաքրքրութիւն կը ցուցաբերեն միայն իսրայէլցիք:

«Ներկայ ժամանակներուն, երբ մարդիկ կը փորձեն պահպանել հնադարեան իւրաքանչիւր երեւոյթ ու քար, զգացի, որ ճիշդ պիտի ըլլար մտապահութիւն փրկել Արեւելքի ձայները», կ'ըսէ ան՝ բացատրելով իր ծրագրերն նպատակով: Գերմանիոյ Ուսումնասիրական Կեդրոնը հոգացած է արխիւին կազմութեան ծախսերը:

Արամեթիմը ամէնէն մօտ լեզուն է Յիսուսի եւ անոր առաքեալներուն գործածած լեզուին: Անիկա կը գոյատեւէ սուրիական 3 գիւղերու մէջ, որոնց 5000էն 10000 բնակիչները մեծ մասամբ յոյն կաթոլիկ կամ ուղղափառ քրիստոնեաներ են, թէ եւ անոնց բարբառները իրարմէ գրեթէ նոյնքան տարբեր են, որքան իտալերէնը՝ լատիներէնէն, ինչպէս կ'ըսէ Աւնոյտ:

Այսուհանդերձ քրիստոնեաներու, հրեաներու եւ ճանաչականներու (կլնոսիք) մասնատան արձանագրութեան արամեթիմի գրական բարբառները ամէնէն աւելի ենթակայ են կորուստի վտանգին, Թուրքիոյ, իրաքի եւ իրանի մէջ հալածանքներու եւ պատերազմներու պատճառով:

Թուրքիոյ Մլաւա գիւղին մէջ արամեթիմի խօսող վերջին անձը՝ Իպրահիմ Հաննա մահացաւ երկու տարի առաջ: Գիւղը քանդուած էր 1915ին հայերու դէմ գործածուած ցեղասպանութեան ժամանակ: Հաննա պատահամբ այդիները գացած էր, երբ տեղի ունեցած էր ցեղաս-

պանութիւնը, եւ ան յաջողած էր խոյս տալ:

Թուրքիոյ մէջ անհետացած այլ քաղաք մըն է Պեթիմը: Անիկա հիմնադրուած կործանած էր Թուրքիոյ կողմէ քրիստոնեան դէմ մղուած արեւելի կռիւներուն ընթացքին: Իրազէն վերապրողներ այժմ կը բնակին Փարիզի մօտակայ Սարսելէ շրջանին մէջ, ուր ուսումնասիրողներ ձայնագրած են անոնց պատմած առակները, բանաստեղծութիւնները, սովորութիւնները եւ աւանդական տարագներու նկարագրութիւնները:

Աւնոյտի համաձայն, աշխարհի մէջ մնացած են 200 հազարէն մէկ միլիոն արամեթիմի խօսողներ: Անոնց մեծ մասը կը բնակի Միացեալ Նահանգներու, Յիւստայի, Բրիտանիոյ եւ արեւմտեան այլ երկիրներու մէջ:

Սակայն Յիսուսի խօսած լեզուին հետ իր կապին կողքին, արամեթիմը կրօնական համայնքի մը լեզուին կարեւորութիւնը կը ներկայացնէ: Երբայնէնով գրուած Հին Կտակարանը եւ յունարէնով գրուած Նոր Կտակարանը ամէնէն առաջ արամեթիմի թարգմանուած են Յ.Ք. 2րդ դարուն:

Մինչեւ այժմ արեւելեան յարանուանութիւններ արամեթիմը կը գործածեն իբրեւ եկեղեցական ծէսերու լեզու: Անոնց շարքին են ասորի ուղղափառները, նեստորականները, որոնք առաջին անգամ քրիստոնէութիւնը ուղարկած են մինչեւ Չինաստան ու ճափոն, խալդեանները, որոնք միացած են Հռոմի, նոյնիսկ Հնդկաստանի Մար Թոմա եկեղեցին, որուն հիմնադիրը կը համարուի Թովմաս առաքեալը:

«Այս եկեղեցիներուն համար արամեթիմը համազօր է հռոմէական կաթոլիկ եկեղեցիներու մէջ լատիներէնի գործածութեան եւ ռուս ուղղափառ եկեղեցիներու մէջ՝ սլաւերէնին», կը բացատրէ Աւնոյտ:

Արամեթիմի տարբերակ մը խօսող կրօնական այլ խմբաւորում մը կը կազմեն մասնատաները՝ Իրանի մէջ հաստատուած ճանաչական տղանոցը: Անոնք կ'առնչուին մանիքեականութեան հետ, որ 3րդ դարուն մահացու վտանգ կը սպառնար ուղղափառ քրիստոնէութեան:

Աւնոյտ կ'ըսէ, թէ 20 հազար մասնատաններ մնացած են Իրանի մէջ: «Անոնց դաւանանքը ճանաչում չունի, անոնք չեն կրնար ամուսնանալ եւ իրաւունք չունին դպրոց երթալու»:

Մանիքեականութեան նման, ման-

րնթացքին, զորս հնագէտներ կը ծրագրեն մանրակրկիտ ձեւով եւ հաւանական յայտնաբերումի մը առնչուող տեղեկութիւններու հիմամբ, ուսումնասիրողներ յուսախաբ են, որովհետեւ արձանագրութիւնը կատարած է մը աւելին պիտի չընձեռէ:

«Արձանագրութիւնը իրապէս կարեւոր բան մը կրնայ ըլլալ, սակայն երբեք չենք կրնար վստահ ըլլալ, - կ'ըսէ Ճոն Հոփքինզ համալսարանէն Աստուածաշունչի եւ Մերձավոր Արեւելքի գիտութիւններու դասախօս Քայլ Մքքարթըր: Տեղեկութիւն չունինք դազաղին յայտնաբերուած վայրին վերաբերեալ, հետեւաբար ինչ որ ըսենք, կասկած պիտի յարուցէ»:

Կարգ մը ուսումնասիրողներ քննադատած են թերթը՝ գողցուած իրերու վրայ կատարուած ուսումնասիրութեան մը վերաբերող յօդուած մը հրատարակած ըլլալուն համար, ըսելով, որ անիկա կը քաջալիք անբարոյ արարքները հնագիտական շուկային մէջ:

Հրեաները առաջին դարուն քարէ դազաղներ կը գործածէին կրկնակի թաղումի համար: Երբ մէկը կը մահանար, հանգուցեալին մարմինը մէկ տարի կը դրուէր քարայրի մը մէջ: Միւր փտելէ ետք ոսկորները կը հաւաքուէին եւ կը գետեղուէին կրաքարէ սնտուկի մը մէջ:

Խնդրոյ առարկայ դազաղը զարդարանքէ գուրկ է: Անոր մէկ կողմին վրայ կայ արամեթիմի միայն 20 տառերով փորագրուած արձանագրութիւն մը:

Մեռելները երկու անգամ թաղելու հրեական սովորութիւնը արդեօք կը շարունակուէ՞ր քրիստոնեաներու կողմէ: Լըմէր կ'ընդունի, թէ ոչ ոք գիտէ: Անոր համաձայն, փորագրուած տառերէն երեքին ձեւը ցոյց կու տայ, թէ թաղումը կատարուած է Յ.Ք. 70ին, հռոմէացիներու կողմէ Երուսաղէմի աւերումէն քանի մը տասնամեակ առաջ:

Այլ ժամանակ հաւանական է, որ Երուսաղէմի նորափոխիք քրիստոնեայ համայնքը տակաւին շարունակէր հրեաներու որոշ աւանդութիւնները, որովհետեւ «առաջին քրիստոնեաները տակաւին նոր կը խօսէին քրիստոնէութեան եւ մովսիսականութեան տարբերութեան մասին», կ'ըսէ Տիւք համալսարանէն հնազգայ իրիք Մէյլըրը:

տէաններու հաւատամբը հիմնուած է երկարակտեմութեան վրայ, որ տարբերութիւն կը դնէ յոյսի եւ մուսթի աշխարհներուն միջեւ: Անոր գլխաւոր սատուածը Մալքա Ռամա - Տան յոյսի թագաւորն է: Անոր ենթակայ է շարաշուք Տեմիուրի Փթաշիլ սատուածը, որ ստեղծած է ֆիզիքական աշխարհը կամ տիեզերքը:

Մանտէաններ Քրիստոսը կը համարեն կեղծ մարգարէ մը, սակայն կը պաշտեն Ս. Յովհաննէս Մկրտիչը, որուն արաբները նկարագրուած են անոնց սրբազան գրութիւններուն մաս կազմող «Յովհաննէսի գիրք»ին մէջ: Եթէ կ'ուզէք գիտնալ, թէ մանտէան կրօնաւորները ինչպէս կը կարգան սրբազան նման գիրքեր, կրնաք այցելել համացանցի www.semarch-uni-de կայքը:

Թերեւս հեռու չէ այն օրը, երբ համացանցի այս իւրաքանուկ հասցէն պիտի ըլլայ աշխարհի միակ վայրը, ուր կարելի պիտի ըլլայ լսել հեռաւոր անցեալէն եկած նման արձագանգները:

Պատրաստեց՝ Լ. ԿԻՒԼՈՅԵԱՆ-ՍՐԱՊԵԱՆ

ՓՈՒՍՏԱԿԱՆ ԳՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ - ՈՐԱԿԱՌՈՐ ԼՈՒՄԱԿԱՐՆԵՐ
Չոր ուղիս առիթներու լուսանկարները տպուէ ճիշտ հարմար
ԱՐԴՈՒԿԱԿԱՆ DIGITAL ՍԵՏԵՄԻ ՓՈՒՍՏԱԿԱՆ ԳՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
Ստանձնում՝ 20 վայրկեանում:
Լուսանկարները կ'արձանագրեն CD-ի կամ FLOPPY տիպի վրայ:
Camera՝ ճիշտ ճիշտ նկարներով
պլաններ եւ միայն չղցածներու ընտիր տեսակով:
Կը ստանձնենք ուրիշ առիթներու photo նկարահանումը
արդիական մեքենաներով եւ յարմարագոյն գիծերով:
Պուրճ Ընտելու, Բաղաբալետարանի

ԿԸ ՆՈՒՒՐԵՆ

● Կարապետ Զեյնիդյանի մահուան առիթով, փոխան ծառայության շայկ կաթողիկե Ս. Խաչ եկեղեցույն եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները:
Ապուրայեան ընտանիք 50,000 լ.ո., տէր է տիկին Հայկ Լափոյեան 50,000 լ.ո., տիկին Ժաննա Զարպու 50,000 լ.ո., տէր է տիկին Արամ Զարպուեան 25,000 լ.ո., տէր է տիկին Սարգիս Մալեան 25,000 լ.ո., տէր է տիկին Պետրոս Մալեան 25,000 լ.ո., Ասայեան ընտանիք 20,000 լ.ո., տէր է տիկին Սուրբա Զեյնիդյան 20,000 լ.ո., ազգային մը 20,000 լ.ո., Կարաժ Կահէ Խաչատուրեան 20,000 լ.ո., Գուրուզեան ընտանիք 10,000 լ.ո., Հրաչ Թորիկեան 10,000 լ.ո., տէր է տիկին Փօլ Կոչկակարեան 10,000 լ.ո., Ժան Զեյնիդյան եւ ընտանիք 20\$, տէր է տիկին Արա Սուլթանեան 20\$, Բաֆֆի Զեփոլանեան 20\$, Թոնի Ազի Սասա 20\$, տիկին Պետրոսեթ Ռեզ 20\$, Ուալիտ ժըրմանու եւ ընտանիք 20\$, Ֆատի եւ Ֆուատ Ֆարաժ 15\$, Արալ-Լահ Սարուֆի 15\$, Ֆուատ եւ Փիեռ Ապի Ժապր 50,000 լ.ո., Էլի Թատի 50,000 լ.ո., Ժետնիք ընկերութիւն

ԿԸ ՆՈՒՒՐԵՆ

● Աբրահամ Զեյնիդյանի մահուան առիթով, ԼՈՄԻ «Աշխէն» մասնաճիւղին եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները:
Մարաշի Հայրենակցական Միութեան տիկնանց վարչութիւն 100,000 լ.ո., ընկերութիւններ՝ Անահիտ Թեքլեան 25,000 լ.ո., Մաքրուհի Պասաճեան 20,000 լ.ո., Սրբուհի Գազէզեան 15,000 լ.ո., Շարիկ Մկրտիչեան 10,000 լ.ո., Լուսին Մկրտիչեան 10,000 լ.ո., Թերէզ Զալեան 10,000 լ.ո., ԱԳԻ Ղազարեան 10,000 լ.ո., Թագուհի Ատալեան 10,000 լ.ո., Սիրան Զահրէճեան 10,000 լ.ո., Ալիս Սուրբաբեան 10,000 լ.ո., Մակի Թօփալեան 10,000 լ.ո., Փօլին Զեփապեան 10,000 լ.ո., Հուրի Գուրուզեան 10,000 լ.ո., Շաքէ Եագուբեան 10,000 լ.ո., Զեփուհի Սուրբաբեան 10,000 լ.ո., Լուսին Խաչատուրեան 10,000 լ.ո., Անահիտ Խուրի 10,000 լ.ո.:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

ԱՐԻՍ ՊՈՏՐՈՒՄԵԱԼԻ մահուան տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 27 Հոկտեմբեր 2002, Ս. Զատնայի Մանկանց եկեղեցույ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՌՕՇԱՖԵԱԼԻ մահուան քառասունօրին առիթով, իշատակի պաշտամունք պիտի կատարուի Կիրակի, 27 Հոկտեմբեր 2002, Նոր Մարաշի Հայ Աւետ. եկեղեցույ մէջ, առաւօտեան ժամը 10:00ին:

ԿԱՐԱՊԵՏ ԶԵՇՆԻԾԵԱԼԻ մահուան քառասունօրին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 27 Հոկտեմբեր 2002, Ջալալի Հայ Կաթողիկե Ս. Խաչ եկեղեցույ մէջ, առաւօտեան ժամը 10:00ին:

ՍՕՒԷ ՍԵՓԵՃԵԱԼԻ մահուան Դ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 27 Հոկտեմբեր 2002, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսարորիչ Մայր տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՄԵՐՈՊ ՏԱԼՈՒԶԵԱԼԻ մահուան քառասունօրին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 27 Հոկտեմբեր 2002, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսարորիչ Մայր տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 5283 Պատրաստեց՝ Ս.Ս. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

Table with 10 columns and 10 rows for the crossword puzzle. The grid is empty for the user to fill in the answers.

- Շիրվանզադէի երկերէն - Անաւարտ:
Սեղմ հով - Հնդկահաւ:
Դաստաճաղ - Մեծ ափսէ:
Կրկնուած բաղաձայններ - Արական անուն - Սուտանի լիճերէն:
Ճարպիկ գող:
Մասնական ժողով - Հանդիսաւայր:
Անարգել:
Գլուխը կախ՝ կատակազգի գազան - Խարբայր:
Թոնիի կրակը խառնելու փայտ:
Այրուբենէն - Ճարակտեղի - 24 ժամ:

ԹԻՒ 5282
ԽԱՉԲԱՌԻՆ
ԼՈՒԹՈՒՄԸ
A 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
B 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
C 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
D 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
E 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
F 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
G 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
H 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
I 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
J 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

50,000 լ.ո., Աստ Տաղեր 40,000 լ.ո., Գալուստ Ապու Տիւրան եւ Թոֆիք Հըլու 27,000 լ.ո., Ժորժ Իս 25,000 լ.ո., Ժոզէֆ Պարուք 25,000 լ.ո., Թարեք Խալիլ 25,000 լ.ո., Ժոզէֆ Նատր 20,000 լ.ո., Ուրիլիան Սասա եւ ընտանիք 20,000 լ.ո., Եփտ ժատու եւ ընտանիք 20,000 լ.ո., Ժան Փիեռ Նալիլ 20,000 լ.ո., Ժորժ Սորո 20,000 լ.ո., Երհայ Զըրպէժ 20,000 լ.ո., Եուսէֆ Շամել Ժալի 20,000 լ.ո., Սալիմ Ռեզ 20,000 լ.ո., Ֆուատ Սալի 15,000 լ.ո., Թոնի Շափա 10,000 լ.ո., տէր է տիկին Սարգիս Զեյնիդյան 1000 լ.ո., տէր է տիկին Գրիգոր Զեյնիդյան 1000 լ.ո., տէր է տիկին Յովհաննէ Զեյնիդյան 500 լ.ո., տէր է տիկին Յովհաննէ Ասատուրեան 500 լ.ո., տիկին Ռիթա Թօփալեան եւ զաւակունք 500 լ.ո. եւ տէր է տիկին Սարգիս Պուրուզեան 500 լ.ո.:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like Պէրոյի սակարանին մէջ օտար դրամանիշներու փակման սակագները, Սուրիական թղթակիր իրաքեան տինար, Բուէթեան տինար, Զորդանանեան տինար, Դահիլյան տինար, Ա.Մ. Էմիրութեան տիրամ, Քաթարեան ռիալ, Մեհուսական ռիալ, Օմանեան ռիալ, Եգիպտական կիւն, Անգլիական սթերլին, Չուիցերիական ֆրանք, Թրքական իրալ, Կիպրական փաուստ, Ճափոնական հապր եֆէն, Ափրիկեան հապր ֆրանք, Ամերիկեան տոլար, Բանաստեղծական տոլար, Աստրալիական տոլար, Եւրօ

● ՈՍԿԻ
Անգլիական մէկ ոսկի 115,000 - 125,000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի 108,500 - 118,500 լ.ո.
Օսմանեան մէկ ոսկի 95,500 - 105,500 լ.ո.
Մերսիքական փէստ 569,500 - 589,500 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձուլ ոսկի 15,000,000 - 15,500,000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի 309,25 - 309,75 \$
Մէկ օնս արծաթ 4,34 - 4,36 \$

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակարք. եւրօ 0.9736, Քանադական տոլար 1.564, Զուիցերիական ֆրանք 1.5069, Ճափոնական եֆէն 124.4, Մէկ սթերլին 1.5461, Մէկ տոլար 582.35 դրամ

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like ՍՈՒԵՏԵՐԻ ԲԱՇՆԵԹՈՒՂԹԵՐ, Գիւնի Ա. ճշդում Գիւնի Բ. ճշդում, Ա. կարգ 4 4, Բ. կարգ 4 4/8 4 4/8

☆ Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ ☆

☆ ԽՈՅ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)
Ճիգ մի՛ խնայէք այսօրուրէն սկսեալ պատրաստուելու կարեւոր եւ մարտնչական մը կամ՝ շաբաթվերջի օգափոխութեան մը: Շատ գոհ պիտի մնաք: Եթէ սիրային կեանք մը կը վարէք, աւելի լաւ...
☆ ՅՈՒՆ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)
Ապրանքի մը գինը կորելու պահուն եղէք ուշադիր: Որքան որ կրնաք, գեղջ մը ընել տուէք: Այս ձեւով պիտի շահնիք որոշ գումար մը:

☆ ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)
Այսօր թիչ պիտի խօսիք, բայց ձեր խօսքերը պիտի ըլլան արդար: Ձեր առջադրանքները օգտակար պիտի ըլլան անձի մը, որ պիտի ղիմէ ձեր կարծիքին:
☆ ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)
Ըստ ձեր փափաքին, պիտի երթաք տեղ մը, ուր պիտի գտնէք ձեր նաշակին համապատասխան գիտելիքներ եւ անձեր, ուր շատ գոհ պիտի մնաք: Օրուան ընթացքին պիտի կարենաք իրագործել ձեր փափաքները:

☆ ԱՌԻԻԾ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)
Շատ լաւ երեկոյ մը կրնաք անցընել ձեր բարեկամներով, որովհետեւ հոն պիտի հանդիպիք ձեր սիրած անձերուն, որոնք գուարեալ ձեզ ու հանելիք:
☆ ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)
Ձեր պաշտօնին կամ գործունեութեան մէջ նոր փոփոխութիւն մը ներմուծելը այնքան ալ անհրաժեշտ չէ. նախքան որոշում մը տալը՝ լաւ մտածեցէք:
☆ ԿՇԻՌՔ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)
Կրթական թէ աշխատանքի մարզերուն մէջ պիտի օգտուիք ձեր բախտին նպաստող աստղերու բարեացակամ դիրքերէն: Օրը շատ լաւ է:
☆ ԿՆԻՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)
Դեպի ապագայ կը նայիք աւելի պայծառ միտքով եւ յստակ աչքերով, ինչ որ վրիպած էր ցարդ ձեզմէ: Օրը իրեն հետ պիտի բերէ նոր բարիքներ:
☆ ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)
Բարեկամի մը միտքերը կամ թելադրանքները սխալ պիտի հասկնաք: Քիչ մը անտրամադիր էք այսօր, այդ պատճառով ձեր մտածումները կեղծարեանք չեն յստակ պատկերի մը վրայ: Սթափեցէ՛ք:
☆ ԱՅԾԵՂԶԻԻՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)
Եթէ որոշ դրամանունի մը ձեռնարկած էք, անոր օգուտը կրնաք բաղել միայն բժայիտի կողմէ կանոնադր կիրարկումով: Ճշգրիտ եղէք որեւէ գործի պարագային:

☆ ԾՈՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)
Ձեր գաւակները տարբեր իրենց յատուկ շարժանք կարի կամ քառանգի: Դուք եւս պիտի գուարեանաք իրենց հետ: Օրը հանելի պիտի անցնի:
☆ ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)
Փոքր հարցերը լեռներու կը վերածէք եւ ձեր գլուխը կը ցաւցնէք գուր տեղ: Տրամաբանեցէք խոհեմութեամբ, թէ՛ «բանը ինչո՞ւմն է»: Քիչ մը լատենտաբանութիւն ձեզ պիտի փրկէ գուր մտմտուրէ:

ՕՐԱՏԵՏՐ

«ՓՈԼ»ԻՆ ԽՄՈՐԵՂԵՆՆԵՐԸ ԵՒ ԱՆԹՈՒԱՆ ՊԸՐՊԵՐԻԻ ՔԱՆԴԱԿՆԵՐԸ ՄԻԱՍՆԱԲԱՐ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՆԱՆ ԱՅՅԵԼՈՒՆԵՐՈՒՆ

Անթուան Պրոպերիի շուրջ երկու տասնեակ արուստի քանակները կը պարտաւոր սեղաններն ու անկիւնները Պէրոյի ժամանակէ թաղամասին ծայրամասը գտնուող... Քէյարան «Փոլ»ին: Այս նշանաւոր թէյարանը քանի մը օրէ ի վեր իր իմաստներէն ներս կողքին տեղ կը յատկացնէ նաեւ արուստի եւ այս պարագային՝ փոքր եւ միջակ չափի արուստի «անձաւորութիւններու»:
Խորտուրորտ մակերեսով այս քանակները ունին գեղագիտական արտայայտիչ դիմագիծ եւ կ'արտայայտեն թեքնիք աշխատանքի վարչետուրիւն: Կանաչաւուն, դեղնաւուն կամ սեւ գոյններով այս քանակները կը ներկայացնեն նուագախումբ:
- Լիթանցիի ազգային սիմֆոնիկ նուագախումբի ելույթը, ղեկավարութեամբ՝ Ալեք Փարիի, երեկոյեան ժամը 8:30ին, Սէն ժոզէֆ եկեղեցույ մէջ:
- Յուլիանցիի «Մեգոն տիւ վերթիւ», ԱԳԻ Թատրոնի կը ներկայացնէ իր գեղանկարները ու արուստի գեղարուեստը, «Եսպաս Ս. Տաղեր»ի մէջ, ժամը 8:30:
- Գարեջուրի փառատոն «Օթթոյլը Քեֆ», Մարտի պանդոկի մէջ, մինչեւ 27 Հոկտեմբեր:
- Քանդակագործ Ջաւէն Խաչատուրեանի եւ զեղանկարչուհի Սիրվարդ Ֆազլեանի գործերուն ներկայացումը, Քիւրթի թատրոնի մէջ, մինչեւ 25 Հոկտեմբեր:
- «Տիւրքիա օրտ Ֆրէնչ էնտ լեպրիկ թեթոթլալ», Նալպանտեան նուագախումբ, մինչեւ 26 Հոկտեմբեր:

Անթուան Պրոպերիի գործերուն ցուցադրութենէն անկիւն մը

բերու մէջ կամ տանձին նուագող արուստագետներ, որոնք մետաղեայ լուրթեան մէջ «կը նուագեն» դասական կամ ծայր քաղցրաշունչ: Արուստագետը ստեղծուած է տապէս պարող խումբի մը շարժումները: Անդին մայր մը իր թեւերուն տակ անած է իր պանակները: Յուլիանցիական դրամա է նաեւ փիւնիկեան պատմութեան հերոսուհիներէն Էլիսար թագուհին գեղեցիկ քանակը, որ կը խորհրդանշէ աշխարհի տարածքի իրանապահներուն ներկայութիւնը: Այս հետաքրքրական ցուցադրութիւնը կը շարունակուի մինչեւ 3 Նոյեմբեր:

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

- 10:00 - Սապահօ
12:00 - Շիֆրէ
12:30 - Ղաննիլի
14:00 - Եւրոնիւզ
14:30 - Լուրէր
15:00 - Մըշուար
17:00 - Պէրս սելըր
18:30 - Արաբական ֆիլմաշար
19:30 - Արաբ լուրեր
20:00 - Մոտոէլիս
21:00 - Մասրահ Շուշու
22:00 - Ապու Սելիմ

- 19:00 - Յըլիսիթի
20:00 - Արաբերէն լուրեր
20:30 - Ռուսում
Մուրախարիս
20:32 - Ման սաեարպահ մայիտն
21:30 - Արաբական ֆիլմաշար

- ԷԼ ՊԵ ՍԻ.
7:00 - Սի. Էն. Էն. ի լուրեր
7:30 - Սի. Էն. Էն. Եւրօ Հէլթ
08:25 - Մա ըլսք իլլա Հայֆա

- ԷՆ ՊԵ ԷՆ.
15:00 - Լուրեր
16:00 - Մինա ու ֆինա
17:00 - Վաւերագրական Սիւնեմ / 35 mm
18:00 - Նո քունէնթ
18:15 - Թիֆլուս
19:00 - Լուրեր
20:00 - Պուրսա, իքթիսատ, թաքս
20:30 - Արաբական յայտագիր
22:00 - Մասաիլա
23:00 - Թաիքիք ալ էսոււմ

- 09:00 - Սիփուլայր
10:30 - Նահարքում Սալիտ
13:00 - Մորէլիս
14:00 - Մէն էսաքուն քալպի
15:00 - Լուրեր
15:15 - Թի քայմ
16:45 - Էլիսի մոտա
17:45 - Պիկ պէյր
19:00 - Մուս էթըլ Էլէնա
19:45 - Էթնոլ Լուլանա
20:00 - Արաբերէն լուրեր
20:30 - Մարթի ու անա
21:30 - Ես լէլլ էս ալայ
23:30 - Թէլէ օթօ
00:00 - Ամերիկեան ժապաւէն

- ՆՈՒՒ ԹԻ. ՎԻ.
7:30 - Լուրեր
8:30 - Եոկա
09:00 - Սապահ էլ ուարտ
12:30 - Մէն Թրոփէ
13:30 - Տեղական ֆիլմաշար
14:00 - Լուրեր
15:00 - Վաւերագրական
17:00 - Հիթայաթ Միս
19:30 - Լուրեր
20:30 - Մէն Թրոփէ
21:30 - Ամերիկեան ժապաւէն
23:30 - Տը լուք ֆայլլ

- ՄՈՒԹՍԵՊՈՒԼ
7:00 - Լուրեր
8:30 - Ալամ ալ սապահ լուրեր
13:00 - Յէլէ ինֆօ
13:05 - «Ճէլըրն Բրեթթ»
14:00 - Անգլերէնով լուրեր
14:20 - Յրանսերէնով լուրեր
14:40 - Հայերէնով լուրեր
15:30 - Արաբական ֆիլմաշար
16:30 - Թէլէքապիկ
17:00 - Ըզդար ըքպար
17:30 - Արաբական ֆիլմաշար

- ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՄՍԵՏԵՍԻՈՒԹԻՒՆ
06:00 - Անաքիտ ծրագիր
07:00 - Հայուր
07:20 - Անաքիտ ծրագիր
08:25 - Բոհեմ
09:00 - Հեռուստատեսիայ «Միտրոյ կախարդանք»
09:45 - Կէս գիշերային ձայնաքաղ
10:40 - Բարի ախորժակ
11:00 - Հայուր
11:20 - Ռուբիկոն +
12:00 - Լուր
12:05 - Տօք 10
13:00 - Լուր
13:05 - Տօք 10
13:55 - Նորատեար
14:00 - Լուր
14:05 - Տօք 10

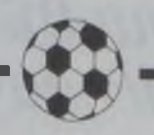
50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ 252 ՈՒՄ. 1952

ԼՈՋԱՆԻ ՄԷՋ ԾԱԽՈՒԵՑԱԿ ԱՅՆ ԴՆԵԱԿԸ, ՈՒՐ ԱՍՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐ ՏԵՐԱՀՆՈՋԱԿ ԾԱՆՕԹ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Լոգանի մէջ (Ջուլիցերիա) վերջերս ծախուած է Ուշի կոշուղ համաբաւարող դրեանք, ուր, ինչպէս ծանօթ է, 1922ին ստորագրուեցան Հայկական Դատին այնքան արեւտար Լոգանի Դաշնագիրը: Դրեանքը վերածուած էր պանդոկի մը, զոր կը վարէր քաճկեղեցիներու անանուն ընկերութիւն մը: Գործերու ծախողութեամբ, ընկերութիւնը մօտ 800,000 տոլար բաց ունեցած է եւ սնանկութեան ենթարկուած, ստիպուելով ծախու հանել պատմական շէնքը: Անուրջի գործողութիւնը կատարուած է Լոգանի Արգարայտութեան պալատին արահիւ մէջ, մեծ բազմութեան ներկայութեամբ. միակ գնորդ մը ներկայացած է սակայն, եւ 1,5 միլիոն ֆրանքի արժեքով գնած է դրեանքը, որուն համար ներկորդ գին առաջադրուող չէ եղած... Հայու անձեռքին ենթակայ տիրաւոր-

չակ դրեանք, իր տերերը սնանկութեան մատուցել ենք, կը փակէ զանգեք:
ՀԱՅ ԼՈՒՂՈՐԻԿ ՍԵ ԶԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսայի ազգային սոցիալի առիթով Վալանսի քաղաքապետութեան սարքած շատ մը հանգեաներու եւ մրցումներու մէջ լուսազոյն տեղը գրաւած է զարթոյտ հայ երիտասարդ մը Գեորգ Պոյանեան որ արդէն ծանօթ է իրրե քաջ լուրդը: Իրեն գետնի վրայ ինք թիլոմիսը լողալու հրաւիրուած մրցակիցներու մէջ Պոյանեան ցոյց տուած է արտակարգ քաջութիւն ու նկունքներին եւ յաջողած է մէկ ժամ 15 վայրկեանէն առաջինը հանդիսանալ 180 մետր աւելի անաջ հասնելով իր 15 մրցակիցներին, որոնք բոլորը ալ ընտրուած էին լուրդագներու ընկերակցութեան:

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն - Ա Շ Խ Ա Ր Տ

Հ. Մ. Ը. Մ.Ի ՖՈՒԹՊՈՒԽ ԿԱԶՄԸ ՊԱՏՐԱՍՏ՝ Բ. ԴԱՍԱԿԱՐԳԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ

Զորեքշաբթի, 23 Հոկտեմբերին, Լիբանանի ֆուտբոլի ֆեդերատիվը պաշտոնապես փակուած համարեց մարզիկներու փոխանցման սակարանը: Բ. դասակարգի պարագային, անիկա փակուեցաւ Երեքշաբթի, 22 Հոկտեմբերին:

Հ. Մ. Ը. Մ.Ի ֆուտբոլի ներկայացուցչական խումբը, որ մաս կը կազմէ Բ. դասակարգին, պէտք եղած դասաւորումները կատարած է այդ ուղղութեամբ եւ կը կազմին միացուցած է կարգ մը մարզիկներ:

Առաջին հերթին, խումբին միակ օտարականը պիտի ըլլայ շուէտացի յետսպահան Թոմաս Պիորը: Բ. դասակարգի խումբերը միայն մէկ օտարական կրնան իրենց կազմին միացնել:

Սաժէսէն Հ. Մ. Ը. Մ.Ի միացան Վարդան Ղազարեան եւ Տէնի Նասրը, Նըժմէէն Դրօ Քէհէյեան, իսկ Սաֆայէն՝ Նեպիլ Շէյխօ:

Յիշատակելի փոխանցումները եղան վերոնշեալները, թէեւ Ամերիկեան համալսարանէն ալ Հ. Մ. Ը. Մ.Ի միացած են 3 մարզիկներ՝ Մոհամէտ Սաուատա, Շաֆիք Սիտանի եւ Թարէք Սիպահի: Հ. Մ. Ը. Մ. Պուրճ Համուտէն միացան ժաք Պչաքեան (բերդպահ) եւ Գէորգ Փուշեան, իսկ կրտսերներու կազմէն՝ խոստմանալից բերդպահ Յարութ Սարգիս:

Այսօր՝ Ուրբաթ, Պուրճ Համուտի Բաղադապետարանի դաշտին վրայ, Հ. Մ. Ը. Մ. բարեկամական մրցում մը կը կատարէ Բ. դասակարգի կազմերէն՝ Թատամոն Նապօթիէի դէմ, ժամ 3:00ին:

Բ. դասակարգին մաս կազմող 14 խումբերէն չորսը Պէյրութէն են, չորսը՝ հարաւէն, չորսը՝ հիւսիսէն, իսկ երկուքը՝ Պեքայէն:

Ստորեւ՝ Բ. դասակարգի ախոյեանութեան 2002-2003 եղանակին Հ. Մ. Ը. Մ. մարզիկներուն ամբողջական ցանկը:

- ԲԵՐԴԱՊԱՆՆԵՐ**
- 1.- Սագօ Էսքիեան
  - 2.- Սագօ Մընասսա
  - 3.- Ժաք Պչաքեան (Պուրճ Համուտ)
  - 4.- Յարութ Սարգիս (կրտսերներէն)

- ՅԵՏՍԱՊԱՆՆԵՐ**
- 5.- Սամուէլ Պօղոսեան
  - 6.- Թոմաս Պիոր (շուէտացի)
  - 7.- Լեոն Խաչատուրեան
  - 8.- Յարութ Կիլիւզեան
  - 9.- Դաւիթ Ա. Եմեան
  - 10.- Մոհամէտ Սաուատա (Ամեր. համլս.)
  - 11.- Ներսէս Պերպրեան
  - 12.- Վարդան Պոյաեան
  - 13.- Շաֆիք Սիտանի (Ամեր. համլս.)
  - 14.- Գէորգ Փուշեան (Պուրճ Համուտէն)
  - 15.- Վարդան Քոչոյեան
  - 16.- Սերոբ Էքմէքեան

- ՄԻՋՆԱՊԱՆՆԵՐ**
- 17.- Մհեր Պերպրեան
  - 18.- Նեպիլ Շէյխօ (Սաֆայէն)
  - 19.- Թարէք Սիպահի (Ամեր. համլս.)
  - 20.- Բաֆֆի Ջուլիանեան
  - 21.- Վարդան Ղազարեան (Սաժէսէն)
  - 22.- Տէնի Նասրը (Սաժէսէն)
  - 23.- Ճոնի Քուրթանի

- ՅԱՌԱՍՏԱՊԱՆՆԵՐ**
- 24.- Դրօ Քէհէյեան (Նըժմէէն)
  - 25.- Յակոբ Տօնապետեան
  - 26.- Սագօ Տօնապետեան

Ստորեւ Ա. դասակարգի 12 խումբերուն մաս կազմող օտարականները:

- 1.- ՆՐԺՄԷ.- Սանտէյ Օքօ (Նիկերիա) եւ Մահմուտ Մեժիտ (Իրաք)
- 2.- ՍԱԺԷՍ.- Թոնի Ատրիանօ Ժաքոմի եւ Մարտինո Տոսանտր (Պրագի)
- 3.- ԹԱՏԱՄՈՆ ՍՈՒՐ.- Տարլինկթըն Զիքոզի (Նիկերիա) եւ Համլէթ Միլիթրեան (Հայաստան)
- 4.- ՇԱՊԱՊ ՍԱՀԷԼ.- Ժատիր տա Սիլվա Սանթա-նա (Պրագի) եւ Օմար Ապտէլ Քատեր (Նիկերիա)
- 5.- ՍԱՖԱ.- Հիշամ Շըլիլի (Մարոք) եւ Հասան Իպրահիմ (Սուրիա)
- 6.- ՊԸԸԺ.- Թանքօ Սալէն եւ Էյա Մարլիք (Նիկերիա)
- 7.- ԱՆՍԱՐ.- Փիթըր Պրոսպար (Թրինիտատ եւ Թոպալո) եւ Հայտար Ապտէլ Ռազաք (Իրաք)
- 8.- ՍԱԼԱՄ.- Պուլապիա եւ Քլոտ Ֆրանսուա (Քամբըրլեն)
- 9.- ԱՀՏ.- Ամին Մոհամէտ Ալի (Նիկերիա) եւ Ապու Պաքըր Պա (Սերալիոն)
- 10.- ԱԽԱ ԱՀԼԻ ԱԼԷՅ.- Ապտէլ Ուահապ Ապու Հէլ (Իրաք) եւ Սիլվա Տո Սանթոս (Պրագի)
- 11.- ՕԼԻՄՓԻՔ.- Սիլվիօ Սեզար Փերերա Քոսթա եւ Էտիլսըն Փերերա Քոսթա եւ Էտիլսըն Ժոզէ Տա Սիլվա (Պրագի)
- 12.- ՄԱՊԱՐՐԱ.- Քեյնէթ Իքոյեկլատա (Նիկերիա) եւ Քոնաքի Մատիօ (Սենեկալ)

«ՉԵՄՓԻԸՆԶ ԼԻԿ»

ՊԱՅԵՐՆ ՄԻԼՆԻՄ՝ ԴՃՆԴԱԿ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՄԵՋ

«Զէմփիլընզ Լիկ»ի Ա. հանգրուանի մրցումները, որոնք կ'աւարտին Նոյեմբեր 13ին, հետզհետէ կը դառնան աւելի հետաքրքրական, մանաւանդ այն խումբերուն համար, որոնք մրցաշարքէն դուրս մնալու մտաւարկութեամբ կ'ապրին:

Իր ամէնէն դժուար պահերը կ'ապրի Պայէրն Միլնիթ, որ ցարդ չորս մրցումներէն կրցած է ապահովել միայն մէկ կէտ, կրել է ետք 3 պարտութիւն:

Երեքշաբթի, 29 Հոկտեմբերին, անիկա կենաց-մահու մրցում մը ունի կատարելիք Տեփորթիօ Քորուլանյի դէմ, այս վերջինին դաշտին վրայ՝ Պայէրն յաղթանակէ ալլընտրանք չունի, այսպէս դուրս պիտի մնայ մրցաշարքէն:

Անոր նման ուրիշ խումբեր եւս կը գտնուին միեւնոյն կացութեան մէջ, սակայն բաղդատմամբ Պայէրնի, անոնք համեմատաբար աւելի համեստ կազմեր են:

ՓԻՆԿ ՓՈՆԿ
ԱՅՍՕՐ
ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ
Հ.Մ.Ը.Մ.Ի
ԱՂԶԿԱՆՅ
ԽՈՒՄԲԻՆ
ԱՌԱՋԻՆ
ՄՐՅՈՒՄԸ

Գահիրէի մէջ (Եգիպտոս) տեղի ունենալիք փինկ փոնկի արաբական ախոյեան խումբերու 14րդ ախոյեանութեան մրցաշարքին իրենց մասնակցութիւնը բերող Հ.Մ.Ը.Մ.Ի աղջիկները այսօր՝ Ուրբաթ ժամը 5:00ին, կը կատարեն իրենց առաջին մրցումը, Անքութ Չախապիի դէմ (Թունուս):

Վաղը՝ Շաբաթ, միեւնոյն ժամուն անոնք կը ձակարտին Մետինէթ շուէյն խումբին դէմ (Յորդանան):

Կիրակի եւ Երկուշաբթի օր, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի աղջիկները մրցում չունին կատարելիք:

Երեքշաբթի, 29 Հոկտեմբերին, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի մրցակիցը պիտի ըլլայ Չամալիք (Եգիպտոս). մրցումը տեղի պիտի ունենայ ժամը 5:00ին: Իսկ Զորեքշաբթի օր առաւօտեան ժամը 10:00ին, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի մրցակիցը պիտի ըլլայ Ալիլի (Եգիպտոս):

Նշենք, թէ այս մրցաշարքին Հ.Մ.Ը.Մ.Ի մարզիկներն են՝ Լիլյա Պարիքեան, Լարա Քէչէպաշեան, Նոնի Քէշիշեան, Մարիանա Սահալեան-Սոնունճեան եւ Էրինա Իրմաքլա: Անոնց կ'ընկերակցին նաեւ պատասխանատու Ծովիկ Տէր Ղապրեան եւ Ռապիի Թաուիլ (մարպիշ):

Ստորեւ՝ յառաջիկայ շաբաթ տեղի ունենալիք 16 մրցումներուն յայտագիրը:

ԵՐԵՐԾԱՐԹԻ, 29 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Ե. ԽՄԲԱԿ
Ֆէյէնուրտ Ռոքերտամ - Նիւքէսըլ
Տիւնամօ Քիել - Եուվեքուս

Զ. ԽՄԲԱԿ
Մաքայի Հայֆա - Մանչ. Եունայքըտ
Պայէր Լեւերքուզըն - Օլիմփիաքոս

Է. ԽՄԲԱԿ
Տեփորթիօ Քորուլան - Պայէրն Միլնիթ
Լանս - Ա. Սէ. Միլան

Ը. ԽՄԲԱԿ
Կալաթասարայ - Լոքոմոթիւ Մոսկուա
Ֆ. Ք. Պրիւս - Պարսելոնա

ՉՈՐԵՐԾԱՐԹԻ, 30 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Ա. ԽՄԲԱԿ
Փ. Ս. Վ. Այնտհոլմըն - Օքսէն
Պորուսիա Տորքմունտ - Արսենալ

Բ. ԽՄԲԱԿ
Լիվըրպոլ - Վալենսիա
Սպարտակ Մոսկուա - Պասըլ

Գ. ԽՄԲԱԿ
Կէնք - Ռեալ Մատրիտ
Ա. Էս. Ռոմա - Ա.Է.Ք. Արթէնք

Դ. ԽՄԲԱԿ
Ինթեր Միլան - Ռոզենպորկ
Լիոն - Այաքս Ամսթերտամ

Ստորեւ՝ դասաւորումը, վերոնշեալ մրցումներուն նախօրեակին:

Ա. ԽՄԲԱԿ	ՅԱՂԹ. ՀԱՒ.	ՊԱՐՏ. ԿԷՏ
1.- Արսենալ	3	0 1 9
2.- Պ. Տորքմունտ	2	1 1 7
3.- Օքսէն	1	1 2 4
4.- Փ. Ս. Վ. Այնտհոլմըն	0	2 2 2

Բ. ԽՄԲԱԿ	ՅԱՂԹ.	ՀԱՒ.	ՊԱՐՏ.	ԿԷՏ
1.- Վալենսիա	3	1	0	10
2.- Լիվըրպոլ	2	1	1	7
3.- Պասըլ	1	2	1	5
4.- Սպարտակ Մոսկուա	0	0	4	0

Գ. ԽՄԲԱԿ	ՅԱՂԹ.	ՀԱՒ.	ՊԱՐՏ.	ԿԷՏ
1.- Ռեալ Մատրիտ	2	2	0	8
2.- Ա. Էս. Ռոմա	1	2	1	5
3.- Ա.Է.Ք. Արթէնք	0	4	0	4
4.- Կէնք	0	2	2	2

Դ. ԽՄԲԱԿ	ՅԱՂԹ.	ՀԱՒ.	ՊԱՐՏ.	ԿԷՏ
1.- Լիոն	2	1	1	7
2.- Ինթեր Միլան	1	2	1	5
3.- Այաքս Ամսթերտամ	1	2	1	5
4.- Ռոզենպորկ	0	3	1	3

Ե. ԽՄԲԱԿ	ՅԱՂԹ.	ՀԱՒ.	ՊԱՐՏ.	ԿԷՏ
1.- Եուվեքուս	2	1	1	7
2.- Տիւնամօ Քիել	2	1	1	7
3.- Ֆէյէնուրտ Ռոքերտամ	1	2	1	5
4.- Նիւքէսըլ	1	0	3	3

Զ. ԽՄԲԱԿ	ՅԱՂԹ.	ՀԱՒ.	ՊԱՐՏ.	ԿԷՏ
1.- Մանչ. Եունայքըտ	4	0	0	12
2.- Պայէր Լեւերքուզըն	2	0	2	6
3.- Մաքայի Հայֆա	1	0	3	3
4.- Օլիմփիաքոս	1	0	3	3

Է. ԽՄԲԱԿ	ՅԱՂԹ.	ՀԱՒ.	ՊԱՐՏ.	ԿԷՏ
1.- Ա. Սէ. Միլան	4	0	0	12
2.- Տեփորթիօ Քորուլան	2	0	2	6
3.- Լանս	1	1	2	4
4.- Պայէրն Միլնիթ	0	1	3	1

Ը. ԽՄԲԱԿ	ՅԱՂԹ.	ՀԱՒ.	ՊԱՐՏ.	ԿԷՏ
1.- Պարսելոնա	4	0	0	12
2.- Ֆ. Ք. Պրիւս	1	2	1	5
3.- Կալաթասարայ	1	1	2	4
4.- Լոքոմոթիւ Մոսկուա	0	1	3	1

ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ ԴՈՒՐՍ ՄՆԱՑ ԼԻՆՑԻ ՄՐՅԱՇԱՐՔԷՆ

Լինցի մէջ (Աւստրիա) տեղի ունեցող աղջկանց թենիսի միջապահային մրցաշարքին Բ. հանգրուանին իր կատարած մրցումին, գոլիցերիտայ Մարի - Գալեանէ Միքայէլեան 6-4 եւ 6-3 արդիւնքով պարտութիւն մը կրել է ետք ճրդ դասուած Սիլվիա Ֆարինա Էլիայէն (Իտալիա), դուրս մնաց մրցաշարքէն:

ՍԵՆ ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿԻ մէջ տեղի ունեցող թենիսի միջապահային մրցաշարքին Ա. հանգրուանի մրցումներուն, Հայաստանէն Սարգիս Սարգսեան 6-4 եւ 6-4 արդիւնքով պարտութիւն մը կրել է ետք Սեպասթիան Կրոմանէն (Ֆրանսա) դուրս մնաց մրցաշարքէն:

ՖԱՆՍԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈՒԽ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ. 12ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒՄ

ԱՅՍՕՐ՝ ՊՈՐՏՕ - ՄՈՆԱԲՕ

Ֆրանսայի ֆուտբոլի ախոյեանութեան 12րդ հանգրուանի բացման մրցումին, այսօր Պորտո իր գաշտին վրայ կը հիւրընկալէ Մոնաքոն: Մրցումը, որ տեղի պիտի ունենայ ժամը 21:45ին (Պէյրութի ժամով) պիտի ըլլայ յասորուան յայտագիրին վրայ եղող միակ մրցումը, նկատի ունենալով, որ մնացեալ բոլոր ճակատումներն ալ տեղի պիտի ունենան վաղը՝ Շաբաթ: Թէեւ յասորուան երկու խումբերը համարա կը վայելեն, սակայն անոնցմէ շատ աւելի մեծ համարա վայելող եւ միեւնոյն ժամանակ շատ աւելի մեծ ժողովրդականութիւն ունեցող երկու խումբեր՝ Փարիզ Մէն ժերմէն եւ Մարսէյ պիտի ձակարտին իրարու դէմ՝ «Փարք Տէ Փրէնս» մէջ: Վաղուան բոլոր մրցումներն ալ տեղի պիտի ունենան ժամը 21:00ին, բացի՝ այս մրցումէն, որ պիտի կատարուի ժամը 18:15ին:

Սովորաբար, անոնց միջեւ տեղի ունեցած հանդիպումները կ'ըլլան ֆատլըրով հարուստ: Եթէ գաշտին վրայ մարզիկներ հարց կը ստեղծեն իրարու հետ, անդին դաշտէն դուրս երկու խումբերուն համակիրները միշտ ալ բախում կ'ունենան եւ շատ յաճախ նաեւ՝ ոստիկանութեան հետ:

Կակնկալուել, որ այս մրցումին Մարսէյի միայն հազար համակիրի պիտի արտօնուի դաշտ մուտք գործել, այդ ալ ոստիկանութեան հսկողութեան տակ:

Փարիզ Մէն ժերմէնի նախագահ Լօրան Փերփէլը, մրցումին նախօրեակին կը կատարէ հետեւեալ պարզ եւ անկեղծ յայտարարութիւնը. «Փ. Ս. ժ. - Մարսէյ մրցումը պէտք է ըլլայ ասոխիմընութեան մրցում մը, եւ ոչ՝ ճակատամարտի»:

Նշենք, թէ անոնք երկուքը ունին 20ական կէտ, սակայն իր ունեցած կողմը չնորհել, մայրաքաղաքի կազմը մէկ դիրքով կը գերազանցէ չորրորդ դիրքին վրայ գտնուող Մարսէյը:

Ստորեւ՝ 12րդ հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը (փակագիրին մէջ նշուած են անոնց գրաւած դիրքերը՝ ընդհանուր դասաւորման մէջ):

ԱՅՍՕՐ
Պորտո (10) - Մոնաքո (7)

ՎԱՂԸ

Փարիզ Ս. ժ. (3) - Մարսէյ (4)
Օքսէն (2) - Ռեկն (19)
Կէնկան (11) - Սըտան (16)
Լիլ (13) - Մոնթօ (5)
Նիս (1) - Լանս (8)
Լը Հաւրը (17) - Նանք (15)
Մոնփելիէ (18) - Թրուա (20)
Սքրապուրկ (9) - Պասիա (12)
Աժաքսիօ (14) - Լիոն (6)

● **ԵՐԷԿ**, Փարիզի մէջ տեղի ունեցաւ Ֆրանսայի Լիկայի բաժակի մրցաշարքին Ա. հանգրուանի մրցումներուն վիճակաձգութիւնը, որուն ընթացքին Ա. դասակարգին մաս կազմող 14 խումբեր պիտի ձակարտին իրարու դէմ, յառաջիկայ Դեկտեմբեր 7ին եւ 8ին:

Ստորեւ՝ վիճակաձգութիւնը:

Իսթըր (Բ.) - Լիլ
Պովէ (Բ.) - Լանս
Մոնթօ - Աժաքսիօ
Նիմ (Գ.) - Սըտան
Լը Մանս (Բ.) - Կրեմուպը (Բ.)
Քրեթէյ (Բ.) - Նիս
Սէնթ Էթիէն (Բ.) - Լը Հաւրը
Մարթիկ (Բ.) - Մէս (Բ.)
Մարսէյ - Թրուա
Մոնփելիէ - Պորտո
Կէոնիոն (Բ.) - Ռեկն
Փարիզ Սէն ժերմէն - Նանք
Լիոն - Պասիա
Մոնաքո - Օքսէն
Կէնկան - Սքրապուրկ
Շաքորու (Բ.) կամ Նանսի (Բ.) - Վասքուալ (Բ.)

ONE SECOND IS ENOUGH...
Արագը կը Պասաշ Երկուրեանի Մը Մէջ...

...BUT WE USE THEM ALL.
...ԻՍԿ ՄԵՔ ՆԵՐԱԿԵ ԵՔՔ ԱՄԵՆ ԵՐԿԱՅՐԵԱՆ.

ԱՏՀԻԼ AFHIL

ԱՖիլի ԸԼՆ, Բ. Քարկ, 7ն. Ե. Ջաքս. (01) 262231-242556-242557
Tmn. AFED, 2

ՌՈՒՇԻՆԿԹԸՆԻ ԱՐՁԱԿԱԶԷՆԻՆ ՀԱՐՑՈՎ

ԵՐԿՈՒ ԿԱՍԿԱԾԵԼԻՆԵՐ ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒՎԾ ԵՆ

Մ. Նահանգներու մէջ, Ծոցի պատերազմի վեթե- րան մը եւ պատանի մը ձեռքարկուած են երէկ՝ արձակագէնին հարցին կապակցութեամբ: Պետական աղբիւրներ յայտնած են, թէ անոնցմէ մէկը ամերի- կացի նախկին զինուոր ծոն Ալլըն Մոհամէտն է, որ 1991ի Ծոցի պատերազմին մասնակցած է:

Լրատու աղբիւրներու տեղեկութեանց համաձայն՝ միւս ձեռքարկուածը՝ 17 տարեկան ծոն Լի Մալվոն է, որ Մոհամէտի խորթ զաւակն է:

Երկու ձեռքարկուածները անմիջապէս չեն ամբաս- տանուած արձակագէնին հարցով, թէ եւ Մոհամէտ ամբաստանուած է ամերիկեան զէնքերու օրէնքները բռնաբարած ըլլալու յանցանքով:

Հոկտեմբեր 25ն ի վեր, արձակագէնը 10 գոհ խած է եւ 3 հոգի վիրաւորած՝ Մէրիլէնտի (Վերձիւնիա) եւ Մ. Նահանգներու ամառային քաղաքին մէջ:

Պաշտօնատարի մը համաձայն՝ նախագահ Ճորձ Պուշի զեկուցում տրուած է ձեռքարկուածներու մա- սին եւ անոր ըսուած է, թէ բազմաթիւ կասկածներ դէպի այդ անձերը կ'ուղղուին իրրեւ հաւանական արձակագէնը:

Աւելի ուշ, սակայն, ոստկանութիւնը հաղորդեց, թէ ոչ մէկ փաստ կայ, թէ անոնք որեւէ խմբակցու- թեան հետ կապեր ունին, ոչ ալ Ուաշինկթընի զէպքե- րուն հետ:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԹՈՒՐԻՔԻՈՅ ՀԵՏ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ԹՈՒԱԿԱՆ ՊԻՏԻ ԶԱՌԱՋԱՐԿԷ ԿԸՄԵ ՌՈՍԱՆՕ ՓՐՈՏԻ

ՊՐԻԻԲՄԻՍԷՆ, 24 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Եւրոպայական Յանձնաժողովին նախագահը՝ Ռոմանո Փրոտի, Հինգ- շաբթի օր յայտնած է, որ Ե. Միութեան գործադիր մարմինը Դեկտեմբերի Քոփենհագենի վեհաժողովին թուական մը պիտի չառաջարկէ՝ Թուրքիոյ կողմէ անդամակցութեան բանակցութեանց սկսելու համար: Ե. Միութիւնը բաց է, որ Թուրքիա պէտք է մարդ- կային իրաւանց իր մարզը բարելաւէ նախ քան բա- նակցութեանց սկսիլը, իսկ Եւրոպական Յանձնաժո- ղովին կողմէ կերթնալը կրնայ պայտուած տեղեկագիր մը կ'ըսէր, թէ Անգարա լիովին չ'ամբողջացներ Ե. Միու- թեան պայմանները:

Մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին, Փրոտի գովասան- քով արտայայտուած է Օգոստոսին Թուրքիոյ մէջ որդեգրուած օրէնքներու մասին՝ խաղաղ ժամանա- կաշրջանի քննարկու համար մասով՝ իսթաթի ակտի մեծ ազատութիւն տալու եւ կրթական մարզին ու սփռումներու մէջ փոքրամասնութեանց լեզուներուն գործածութիւնը արտօնուած:

Սակայն, ըսած է Փրոտի, անհրաժեշտ է, որ այդ որոշումները գործնականին մէջ գործադրուին: Այսուհանդերձ, դիւանագէտներ յայտնած են, թէ Ե. Միութեան ղեկավարները կրնան ժամկէտ մը ճշդել՝ Թուրքիոյ թեկնածութեան հարցին գնահատումը կա- տարելու եւ անոր բանակցութեանց սկսման թուա- կան մը տալու համար, նոյնիսկ եթէ Յանձնաժողովը թեյադրանք չկատարէ:

Միայն Յուստատանն եւ Բրիտանիան կող ուղղած են Ե. Միութեան, որ Քոփենհագենի վեհաժողովին թուական մը ճշդուի՝ Թուրքիոյ հետ բանակցութեանց սկսման համար: Գերմանիան, որ պատմականօրէն ամէ- նէն աւելի դժկամակութիւն ցուցաբերող երկիրն է թրքական անդամակցութեան գծով, այժմ կ'ըսէ, թէ կը նախընտրէ, որ Անգարայի «թուականի մը համար թուական մը տրուի»:

Ասիկա կը նշանակէ խոստանալ, որ Ե. Միութիւնը՝ հաւանաբար յառաջիկայ տարի պէտք է Թուրքիոյ յառաջդիմութեան գնահատումը կատարէ՝ անդամակ- ցութեան գծով բանակցութեանց սկսման թուական մը ճշդելու նպատակով:

ՀԱԿԱՌԱԿ ՊԱՂԵՍԻՆԵՒԻՍՐԱՅԵԼԵԱՆ ԿԵՐԱՊԱՇՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒՆ՝ ՌԻԼԻԸՄ ՊԵՐՆՁ ԶԱՐՈՒՆԱԿԵՑ ԽԱՂԱՐԱՐԱՐ ԻՐ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Ամերիկացի պատուո- լակ Ուիլիամ Պերնզ երէկ շարունակեց միջինարե- լեկեան խաղաղարար առաքելութիւնը, թէ եւ պաղեստինցիներն ու իս- րայէլացիք վերապահու- թիւններ արձանագրած էին իր առաջարկած «քարտէս»ին հանդէպ:

Պերնզ երէկ հանդի- պում ունեցաւ իսրայէլի պաշտպանութեան նա- խարար Պենիամին Պըն- իշիազարի հետ, ապա՝ ուղղուեցաւ Երիթով, տե- սակցութիւններ ունենա- լու համար պաղեստինցի պաշտօնատարներու հետ: Աւելի ուշ (զիշերը), Պերնզ հանդիպում պիտի ունենար իսրայէլի վարչ- պետ Արիէլ Շարոնի հետ: Պերնզ որեւէ ծրա- գիր չունի տեսակցութիւն ունենալու պաղեստին- եան իշխանութեան ղեկա- վար Եսաթը Արաֆատի հետ: Ուաշինկթըն ամիս- ներէ ի վեր որոշած է ան- տեսել ու մեկուսացնել Արաֆատը, պահանջելով, որ պաղեստինցիները նոր ղեկավար մը ունենան:

Պերնզի առաջարկած «քարտէս»ը կը ներկա- կացնէ հանգրուանային ծրագիր մը, որ կը պա- հանջէ վերջ տալ վայրա- դութեան, գործադրու- թեան ղեկի պաղեստին- եան բարեկարգումները

եւ իսրայէլեան ուժերը հետագնել պաղեստինեան քաղաքներէն: Պերնզի ծրագիրը կ'եզրակացուի 2005ին, պաղեստինեան պետութեան յայտարար- րութեամբ:

Պերնզի ծրագիրը սա- կայն մեծ խանդավառու- թեամբ չ'ընդունուի իս- րայէլացիներուն ու պա-ղեստինցիներուն կողմէ: Պըն իշիազար Պերնզի հետ հանդիպումին աւարտին ըսաւ, որ ծրագիրը դրա- կան կէտեր ունի, սակայն երաշխիքներ չ'ի տար վայ- ճառութեան զիտեցման մասին, երբ իսրայէլեան ուժերը հետանան Այսր- յորդանանէն: Պըն իշիա- ջարդ աւելցուց, որ իսրա- յէլի վերապահուած կը մնայ ինքնապաշտպա- նութեան միջոցառում- ներ որդեգրելու իրա- տուէքը: Արտաքին գոր- ծոց նախարար Շիմոն Փե- դրէս եւս ըսաւ, որ ծրագի- րէն նախապատուութիւնը տայ սպահովական հար- ցերուն:

Պերնզ Երիթովի մէջ տեսակցութիւն ունեցաւ պաղեստինեան բարձ- րաստիճան պատուիրա- կութեան մը հետ, որուն մաս կը կազմէր խորհու- րդանի նախագահ Ահ- մէտ Քորէյ: Հանդիպու- մի արտաքին Քորէյ ըսաւ, որ Պերնզի առա-

ջարկած ծրագիրը յստակ չէ: Ան աւելցուց, որ պա-ղեստինցիները կը պա- հանջեն իսկական «քար- տէս» մը, որ պիտի հասցը- նէ միջեւ ճամբուն վեր- ջին կայանը՝ հաստատու- լու համար իսրայէլի կող- լին խաղաղութեամբ ապ- տուութիւն մը: Քորէյ ըսաւ նաեւ, որ պաղեստինցի- ները կ'ուզեն ճամբու- քարտէս մը, որ ըլլայ գերծ խոչընդոտներէ եւ ան- ցարգելներէ:

Միւս կողմէ, Շարոն վերստին այգանեց պա-ղեստինցիները, դիտել տալով որ անոնք չեն ու- գեր խաղաղութիւնը եւ ամէն անգամ որ հորիզո- նին վրայ երեւի համա- ձայնութեան նշոյլ մը, պաղեստինեան անարեկ- չակեան խմբակներ ու անոնց ղեկավարը՝ Ես- սէր Արաֆատ անմիջա- պէս կ'արտայայտեն իր կենց կեցուածքը անձ- նասպանական գործո- ղութիւններով:

●ՉԻՒԱՍՍԱՄ մտադրի է մասնաւոր պատուո- լակ մը ուղարկելու Մի- լին Արեւելք՝ թափ տալու համար միջազգային խա- կաղաղար Երիթուն, յայտնեց արտաքին գոր- ծոց նախարարութիւնը:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ԻՐԱՔ ԿՈՉ Կ ՈՒՂՂԷ ՄԱԿԻՆ՝ ԳԷՄ ԳԵՆԵԼՈՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ

Իրաք կոչ ուղղեց ՄԱ- կի՝ դէմ դնելու Միացեալ Նահանգներուն, որոնք կը փորձեն պատերազմի յայտարարութեան համա- պօր բանաձեւ մը նուաձել Ապահովութեան խոր- հուրդին մէջ:

Միացեալ Նահանգ- ներ Չորեքշաբթի օր Ապա- հովութեան խորհուրդին ներկայացուցին բանաձե-ւ ւի առաջարկ մը, որ կ'առնչուի Իրաքը ապա- պիւնելու ծրագրին: Ուա- շինկթըն կը յայտարարու- կումներ արտաբերէր քանի մը օրէն եւ յառաջիկայ շաբթուան սկիզբը քուէար- կութեան դնել բանա- ձեւը:

Ռուսիա անմիջապէս մերժեց ամերիկեան բա- նաձեւը, իսկ Ֆրանսա վե- ռապահովութիւն արձա- նագրեց: Չինաստան մինչեւ երէկ տակաւին հակադարձութիւն մը չէր ունեցած: Ապահովու- թեան խորհուրդի մնա- յուն անդամներէն Բրի- տանիա միակն է, որ յայ- տարարեց, թէ պարզապէս կը կանգնի առաջարկուած բանաձեւին, որուն ոճը թէն այս անգամ մեղմա- ցած է, բայց անապահովու- թեան մը կը պահէ պատե- րապի ընտրանքին դի- մաց: Բանաձեւը, թէն ջնջած է այն բաժինը, որ պիտուրական գործողու- թիւն կը լիաօրէ, եթէ Իրաք չ'ենթարկուի ՄԱԿի որոշումներուն, սակայն «լուրջ հետեւանքներ» կը սպասնայ թէ Իրաք խախ- տումներ կատարէ:

Բանաձեւը որդեգրե- լու համար, Ապահովու- թեան խորհուրդի 15 ան- դամներէն ինն «այդ» պէտք է ըսեն եւ մնայուն անդամներէն ունէ մէկը վերջին պիտի չ'ենթարկէ պայման: Ապահովութեան խորհուրդը պիտի շարու- անակէ քննարկումները եւ երկուշաբթի օր պիտի լինէ Պիսիա ընդհանուր: Միացեալ Նահանգներու ար- տաքին գործոց նախա- արար Քոլին Փաուել ըսաւ, որ Ուաշինկթըն պատ- րաստ է նոր փոփոխու- թիւններ կատարելու, պայմանաւ որ բանաձեւը պարզացնէ Իրաքը խախ- տումներ կատարելէ: Ռուսիա եւ Ֆրանսա սա- կայն համապետած են, որ Ուաշինկթընի կողմէ ներ- կայացուած բարեփոխ- ւած բանաձեւը տակաւին օրինական ծածկ մը կ'ապահովէ Իրաքի դէմ պիտուրական գործողու- թեան մը: Ամերիկացի պաշտօնատարները կը վստահեցնեն, թէ Ռու- սիա, Չինաստան եւ Ֆրան-

սա վերջին պիտի չ'ենթա- կեն բանաձեւը, հակառակ անոր որ Իրաք պարսկա- կը քննադատեն պայման:

Չինաստանի արտա- քին գործոց նախարարու- թիւնը յայտնեց, որ չ'ին պաշտօնատարներ կը շա- յունակեն խորհրդակցու- թիւններ խնդրոյ առա- րկայ կողմերուն հետ: Նա- խարարութեան բանաձեւը

ըսաւ, որ ՄԱԿի քննիչնե- լու ամէնէն արագ ժամա- նակամիջոցին պէտք է Իրաք վերադառնան եւ քննութիւններու ձեռ- նարկեն: Ան աւելցուց, որ քննութիւններուն ար- կիւնքին հիման վրայ Ապահովութեան խոր- հուրդը պիտի որոշէ յա- ջորդը քալը:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ԳՐԱԻՄԱՆ...

Շարունակուած Ա. ԷջԸՂ

տազնապին դժոճ: Նախագահը երէկ ջնջած է Փոր- թուգալ այցելութիւն մը, ինչպէս նաեւ ան Մեքսիքա- յի Ասիա — Նաղաղականի վեհաժողովին մասնակցու- թեանէ հրաժարած է:

ԱՆԽԱՐԿ ԿԸ ՂԱՏԱՊՐՏԵ ԶԱՐԶԱԿՈՒՄԸ

Աշխարհի տարածքին կառավարութիւններ երէկ ղատապարտած են չեչէն ըմբոստները, յայտնելով, թէ քաղաքայիններ անգամ մը եւս ծայրայեղականնե- րու գոհ կը գառնան եւ թէ միջազգային համայնքը պէտք է միանայ հանրեկեան նման արարքներ դի- մադաւելու համար:

ԵԱՀԿի առժամեայ նախագահ, Փորթուգալի ար- տաքին գործոց նախարար Անթոնիո Մարթինս տա Քրուզ ղատապարտելով «հանրեկեան, վայրագ ընդթի արարք», յայտնած է, որ քաղաքական որե- լէ ղրդապատճառ չի կրնար արդարացնել անմեղ քա- ղաքայիններու դէմ ուժի գործածութիւնը:

Դատապարտումը եւ յոյս, թէ տազնապ կարելի պիտի ըլլայ խաղաղօրէն լուծել, արտայայտուած են բազմաթիւ երկիրներու եւ պաշտօնատարներու կող- մէ, որոնց կարգին՝ Մ. Նահանգներ, Չինաստան, Եւ- րոպական Միութիւն, նախկին խորհրդային երկիր- ներ, պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Ես- սէր Արաֆատ:

Վրաստան երէկ փութացած է ղատապարտելու արարքը: Ռուսիա Թիֆլիսը կ'ամբաստանէ իր հողա- մասերէն չեչէն զինեալներ արտաքսած չ'ըլլալու յան- ցանքով:

Ե. Միութեան արտաքին քաղաքականութեան պա- տասխանատու Նաւիէ Սոյանա յայտնած է, որ Միու- թիւնը պիտի փորձէ օժանդակել պատանդները փրկե- լու ճիգերուն:

Մ. Նահանգներու նախագահ Ճորձ Պուշ հետաձայ- նային հաղորդակցութեան մը ընթացքին Փութիին գորակցութիւն յայտնած է եւ օժանդակութեան առա- ջարկ կատարած է:

ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդը խստիւ դատա- պարտեց արարքը եւ պահանջեց անմիջապէս ազատ արձակել պատանդները:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՆԱԽԱԳԱՅ ԲՈՉԱՐԵԱՆ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՌԻՆԵՑՄԻ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՅԵՏ

Հայաստանի նախագահ Ռուպէրթ Քոչարեան երէկ ընդունեց Ռուսիոյ նախագահի աշխատակազմի ղե- կավարի տեղակալ Վլատիսլաւ Սուրկովի զխաւորած պատուիրակութիւնը, որուն մաս կը կազմեն նաեւ Ռուսիոյ կրասնոտար մարզի նահանգապետ Ալեք- սանտը Տկաչով եւ այլ պաշտօնատարներ:

Հանդիպումին, նախադահ Քոչարեան առաջին հեր- թին խստիւ դատապարտեց Մոսկուայի մէջ տեղի ու- նեցած անարեկական գործողութիւնը: Կողմերը քննարկեցին հայ-ռուսական յարաբերութիւններու ամբողջ ոլորտը:

Վլատիսլաւ Սուրկով յայտնեց, որ Ռուսիոյ վարչ- չապետ Միխայիլ Կասիանովի Հայաստան յառաջիկայ այցելութիւնը խթան պիտի հանդիսանայ տնտեսա- կան գործակցութեան աշխուժացման համար:

Ալեքսանտր Տկաչով խօսելով կրասնոտար նահան- գի հայ բնակչութեան մասին շեշտեց, որ «հայ հա- մայնքին հետ ձեւաւորուած են լաւ յարաբերութիւն- ներ, եւ հայերը լաւագոյն ձեւով ներգրուած են նահանգի կեանքի գրեթէ բոլոր ոլորտներուն մէջ»: Ինչ կը վերաբերի վերջերս կրասնոտարի մէջ հայերու դէմ տեղի ունեցած արարքներուն, նահանգապետը նշեց, որ «այդ դէպքերը հրահրուած սաղարաններ են, եւ որեւէ առնչութիւն չունին ազգամիջեան յարաբե- րութիւններուն»:

Կրասնոտարի նահանգապետը նաեւ նախագահ Քո- չարեանը հրաւիրեց պաշտօնական այցելութիւն մը կատարելու կրասնոտար:

Ռուսիոյ նախագահի աշխատակազմի տեղակալին գրիւտարած պատուիրակութիւնը հայ-ռուսական յա- րաբերութիւնները եւ Ռուսիոյ կրասնոտար նահան- գի հայ բնակչութեան վերաբերող հարցերը քննար- կած է նաեւ Հայաստանի նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Արտաշէս Թուրանեանը եւ Հայաստանի Ազգային Ժողովի նախագահ Արմէն Նաչատրեանի հետ հանդիպումներուն ընթացքին:

30 ՏԱՐՈՒՆ ԴԱԴԱՐԵ ՄԸ ԵՏՔ

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԿԱՅԱՑԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԱՆԱՄԱ, 24 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Գրեթէ երեսուն տար- ւան դադարէ մը ետք, պահպանութեան Հինգշաբթի օր ուղղուեցան քուէարկութեան կեդրոններ, ընտ- րելու համար երեսնամեակի մը իրենց առաջին խորհրդ- դարանը: Ընդդիմադիրներուն յայտարարած պա- րտին ու համայնքային յարուած միջոցարար լուա- տեսութիւն չի ներշնչեր նուաճուելիք արդիւնքին գծով:

Պահպանութեան Համառ Պըն իսա իսա իսա իսա ընտրութիւնները խոստացած է բարեկարգումներու ծրագրին մէջ: Պահպանութեան վերջին խորհրդարանը լուծ- ւած էր 1975ին: Թագաւորը կը յուսայ, որ բարեկար- գումներ ու ընտրութիւններ պիտի բաւարարեն ու գոհացնեն Պահպանութեան 85 առ հարիւրը կազմող շիի համայնքը, որ միշտ պահանջած է մաս- նակց ըլլալ իշխանութեան, որ կը մնայ փոքրամաս- նութիւն կազմող սիւնններուն ձեռքը: Պահպանութեան 650 հազար բնակիչ: Համառ թագաւորը կը ուղ- ղած էր պահպանութեան մասնակցելու ընտրու- թիւններուն եւ չինստիւտ պոլլթի պահանջներուն:

Ընդդիմադիրները դժգոհ են, որովհետեւ խորհրդ- դարանին չափ իրաւունքներ պիտի ունենայ խորհրդ- դատու չափ մարմին մը, որուն անդամները նշանակ- ւած են իշխանութիւններուն կողմէ: Ըստ ընդդիմադիր- ներուն, այդպիսի խորհրդով մը գոյութիւնը կ'անդամա- լուծէ խորհրդարանն ու անոր ղեկավարութիւնը: Խորհրդարանին 40 անդամներու համար ընտրա- շաւ տարած են 174 թեկնածուներ, որոնք մէկ երրորդ- դը չիին:

ՌԻՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԵՒ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՒՆԵՐՈՒ...

Շարունակուած Ա. ԷջԸՂ

ներու ամսականներուն, աշխատանքի ժամերուն եւ հատուցումներուն, ինչպէս նաեւ Լիբանանեան հա- մայնքարանի անկախութեան դրութիւնը վտանգած է եւ անոր պիտուէն նուազեցուցած է: Խորհուրդը կա- ռավարութեան պահանջեց տուրքեր դնել ծոփային կարուածներու վրայ եւ կասեցնել միջուկի քաղաքա- կանութիւնը, որդեգրէ Տարիակի յայտնուած քաղա- քականութիւն մը, փոխանակ ձեռք դնելու ուսուցիչ- ներու եւ պաշտօնեաններու սահմանափակ եկամուտ- ներուն:

Սեփական վարժարաններու ուսուցիչներու սեն- տիքային փոխ նախագահ Ժամալ Հոստամ յայտնեց, որ զգուշացման այս գործադուրը եթէ անտեսուի՝ յա- ջորդ հանգրուանը պիտի ըլլայ մազլոցղական քայլե- լու դիմել:

Լիբանանեան համայնքարանի լիկաներու վարչու- թեան նախագահ Շարլ Քիլուրի հարց տուաւ ելեւ- մուտքի նախարար Յուսէպ Միխիթարայի, թէ 2003ի պե- տական պիտուէի նախագիծին մէջ ինչու չ'են իշխուած ծոփային կարուածներու տուրքերը գանձելու հարցը: Երկրորդական կարգերու ուսուցիչներու սենտի- քայի նախագահ Ահմէտ Սամաքաւար յայտնեց, որ հաղորդակցութիւնները պիտի շարունակուին քաղա- քագէտներու եւ երեսփոխանական յանձնախումբե- րու ու սենտիքաներու հետ եւ կոչ ուղղեց բոլորին՝ պատրաստ ըլլալու նորանոր գործադուրներու եւ ցոյ- ցերու:

Նշեց, որ երէկ շուրջ